ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató: Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 186. szám 1940. augusztus 20., kedd

Felelős-szerkesztő: SZ. JAKAB GÉZA

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t." — Törvényszéki bejegyzési szám: 10/1—1938.

Hóry András Budapestre, Pop Valer Bucurestibe utazott hétfőn éjjel

A küldöttség vezetői személyesen számolnak be kormányaiknak a tárgyalások eredményeiről — Dé előtt adták át a román kormány válaszát a magyar küldöttségnek — A magyar viszontválasz átadására eredetileg kitüzött délután öt órás időpontot este fél kilenc órára halasztották — A magyar küldöttség a „Zsófia" hajón ebéden látta vendégül a román bizottságot

A küldöttségek tagjai Turnu-Severinben maradtak, a legközelebbi megbeszélések időpontját később állapitják meg

Az Aradi Közlöny kiküldött tudósitójának telefonjelentései

A „Zsófia" már majdnem negyedik napja vesztegel a turnu-severini kikötőben, amelynek zászlórudjain ott leng a román trikolor mellett a magyar lobogó is, éppen ugy, mint a magyar hajó árbóccsucsán a két ország nemzeti szinü zászlaja, de a város lakossága még mindig nem tért napirendre az érdekes esemény felett. Vasárnap délután — tisztes távolból bár — de százszámra csalta a Duna-partra a lakosságot a magyar küldöttség hajójának látványa. A karcsu „Zsófia", amely egyébként Budapesten kisebb sétahajózásra viszi a közönséget, nagy horderejü esemény középpontjába került, immár másodizben. Először, annak idején, Komáromba szállitotta a magyar kormány kiküldötteit, hogy a cseh megbizottakkal megtárgyalják a vitás kérdéseket, most pedig szintén történelmi jelentőségü utat tett meg. Ott áll feszes vigyázzban a hajón az őrszem és a kajütablakok, mint megannyi szem tekintenek a kiváncsi tömegre...

A „Zsófia" utja, mint azt a Magyar Távirati Iroda hajón lévő munkatársa elbeszélte, teljesen zavartalan volt. Éjszaka indult — mint köztudomásu — Budapestről és másnap este fél tiz órakor érkezett Belgrádba, ahol nagy ünnepélyességgel fogadták az érkezőket. Hajnali 3 órakor Uj-Moldovában kötött ki a Zsófia és az uton mindenütt, az összes jugoszláviai kikötőkben nagy tömegeket vonzott a hajó érkezése. A Vaskapu előtt megállásra kényszerült a küldöttséget vivő hajó, mert a Szvatopluk nevü szlovák teherhajó és három uszálya zárták el az utat. Itt azután már az Európai Dunabizottság révkalauza kormányozta a „Zsófiát", nehogy a sziklás, veszélyes utszakaszon baja történjék. Pontosan 11.30 perckor kötött ki Turnu-Severinben a magyar hajó a már ismert formaságok között. Az árbócon ott lengett a magyar lobogó mellett a román trikolór és a partról hasonlóképpen viszonozták az udvarias tisztelgést.

A két küldöttség tagjainak névsora

A simán végbement kikötés után elsőnek **Bárdossy** László bucuresti-i magyar követ jelent meg a hajó fedélzetén, aki bemutatta **Hóry** Andrásnak, a magyar küldöttség vezetőjének, az üdvözlésükre kiérkezett **Simian** királyi helytartót, majd a többi megjelent előkelőségeket ismertették össze a magyar megbizottakkal.

Pontban 12 órakor a turnu-severini kulturpalota elsőemeleti könyvtártermében vették kezdetüket a tanácskozások, melyen a két ország megbizottai jelentek meg. Román részről: **Pop** Valer, meghatalmazott miniszter és volt miniszterelnökségi államtitkár, Románia képviselője és a küldöttség vezetője, Dinu **Hiott** meghatalmazott miniszter, **Dragalina** Cornel tábornok, hadosztályparancsnok, katonai technikai szakértő, **Manuila** Sabin dr., a központi statisztikai hivatal igazgatója, a népesedési kérdések szakértője, **Brosu** Ioan, meghatalmazott miniszter, a román bizottság főtitkára. A főtitkárság tagjai a következők: **Stanescu** Mihail, követségi tanácsos, az értekezlet protokoll-főnöke, **Duca** D., követségi titkár, **D'Albon** követségi attasé, **Blaga**, **Cantemir**, a külügyminisztérium kiküldöttjei. Az értekezlet titkára **Tomaziu** Ion lett.

A magyar tárgyalóbizottság tagjai: **Hóry** András titkos tanácsos, meghatalmazott miniszter mellett, vitéz **Náday** István altábornagy, **Ujszászi** István vezérkari ezredes, **Szentpétery** György vezérkari százados, dr **Ungvári** Dezső külügyminisztériumi titkár, dr. **Zilahy Sebes** József külügyminisztériumi titkár, **Sándor** Zoltán százados, **Baráth** Gábor és **Hevesi** Albert honvédelmi tisztviselők, dr. **Gurka** Márton, a Magyar Távirati Iroda részéről.

A román bizottság tagjai a Nemzet Pártjának egyenruhájában, a magyar küldöttség tagjai pedig sötét polgári ruhában voltak, mig a tisztek zöld tábori egyenruhát és csizmát viseltek.

A péntek délelőtti tárgyalások félóra hosszat tartottak. Hóry András meghatalmazott miniszter rövid beszéd kiséretében átnyujtotta a magyar kormány javaslatát, amelyet Pop Valér vett át. Ezután román és magyar részről hivatalos jellegü nyilatkozatot adtak ki a tárgyalások megkezdéséről, melyet az Aradi Közlöny is jelentett. Pop Valér dr. még elutazása előtt a következő érdekes nyilatkozatot tette a sajtó képviselői előtt:

Pop Valer és Hóry András nyilatkozatai az első megbeszélések után

— A kiadott hivatalos közlemény mindent megmagyaráz, ugyhogy különösebb megjegyzésre nincs szükség. A megbeszélések mindkét részről a legbarátságosabb szellemben folynak és minden remény meg van arra, hogy a hétfői tanácskozások és az ezt követő megbeszélések is hasonló szellemben fognak lezajlani.

Hóry meghatalmazott miniszter szivélyeshangu nyilatkozatában a következőket közölte:

— Egész diplomáciai pályafutásom alatt nagy segitségemre volt a sajtó — mondotta. — Magam is a sajtó munkatársa voltam valamikor azonban a tárgyalásokkal kapcsolatban bármilyen borzalmas is ez a sajtó számára, éppen a tárgyalások érdekében még a benyomásaimról sem nyilatkozhatom.

A hivatalos megbeszélések után a közmüvelődési palotában Dinu Simian királyi helytartó a vendégek tiszteletére diszebédet adott. Ennek a lefolyása után utazott Bucurestibe Pop Valér és vele együtt Bárdossy László magyar követ, valamint Rudnay magyar külügyminisztériumi tanácsos és Ujhelyi külügyi megbizott.

A román küldöttség elutazása után, tekintettel arra, hogy a tárgyalások folytatására csak hétfőn került sor, az időjárástól tették függővé, hogy kirándulást rendeznek-e a magyar küldöttség tiszteletére, vagy esetleg más szórakozásról gondoskodnak a vendégeknek. Miután szombaton ragyogó napfényre ébredt Turnu-Severin, a királyi helytartó gépkocsi-kirándulásra hivta meg a magyar delegációt és ezalkalommal Hóry András vezetésével a Turnu-Severintől 50 kilométerre fekvő kolostort látogatták meg. A kolostor bucsujáróhely és éppen a kirándulás időpontjában zajlott le a bucsu, amely gyönyörü látványosságot nyujtott.

Sajtóvélemények

A különböző rádiók hiradásai szerint a világsajtó nagy érdeklődéssel tekint a turnu-severini tárgyalások felé. Egyes sajtóorgánumok, különösen a svájci lapok, mint a Neue Züricher Zeitung, ugy tudja, hogy a magyar javaslatok állitólag igen sulyosak voltak román szempontból, ugy hogy azokra maga a magyar delegáció sem várt azonnali választ. A területi igényeket illetően a magyar előterjesztést minisztertanács tárgyalja le most Bucurestiben és a román bizottság az elkészitett választ fogja hétfőn délelőtt tiz órakor a magyar delegációnak átnyujtani.

A Curentul munkatársa, Romulus Dianu, Turnu-Severinből jelenti lapjának, hogy a román—magyar tárgyalásoknál még csak a kezdetről van szó, mivel a küldöttségeknek fel kell venniök az érintkezést kormányaikkal. A tárgyalások érdekesebb része — jelentette a Curentul kiküldött munkatársa — hétfőn kezdődik, ekkor közlik egymással a kormányok álláspontját a kérdésekről. Természetes, hogy az első tárgyalástól nem is lehetett az eddiginél többet várni. Eddig még csak a magyar álláspontot szögezték le és ez igy is volt logikus. Hétfőtől kezdődik meg azután a tulajdonképpeni vita és ekkor teritik ki a tárgyalóasztalra a különböző adatokat és okmányokat az álláspontok alátámasztására.

Budapest. A magyar sajtó vezető helyen foglalkozik a magyar küldöttség turnu-severini elutazásával. A délután megjelenő „Magyarország" cimü lap megállapitja, hogy mint azt a román bizottság összeállitása is mutatja, Turnu-Severinben részletkérdések nem kerülnek szóba és korai lenne a megbeszélésekről politikai következtetéseket levonni.

Vendégül látták a sajtot a „Regele II." hajón

Egyébként két napja nemzetközi élet folyik Turnu-Severinben, ahol a világlapok és a világ legnagyobb távirati irodáinak munkatársai adtak egymásnak találkozót. Vasárnap a román hatóságok Herkulesfürdőre rendeztek kirándulást a kül- és belföldi sajtó tiszteletére, hétfő délben pedig a román delegáció a Regele Carol II. fedélzetén diszebédet adott a sajtó tisztele-

tére. Hétfő este fél 7 órakor a sajtó munkatársai a „Regele Carol II." hajóra voltak hivatalosak, ahol teán látták őket vendégül.

A külföldi ujságirók közül a következők jelentek meg a turnu-severini események szinhelyén: **Gurka Márton**, a **Magyar Távirati Iroda** munkatársa (Budapest), **Pogány György (Pester Lloyd)**, **Medgyessy-Schwartz József (Magyarország—Pest)**, **Gyárfás László (Magyar Távirati Iroda**, Bucuresti), dr. **Laenen** Harold **(Hamburger Fremdenblatt)**, **Kristoph (Times)** **Tomic (Vreme** és **Avala)**, **Trandafilo (Stefani)**, **Weissenfeld (DNB)**, **Gárdonyi István (Newyork Times**, Bucuresti), **Lasen** Alex. **(Agencie Telegrafice)**, **Lungulescu** Gheorghe **(Universul)** **Henrich** dr. **(Europa Press)**, **Robert** St. John **(Associated Press of America)** dr. **Welkisch (Völkischer Beobachter)**, **Edmund** Stewens **(The Christhians Monitor)** **Hitamura (Domei-iroda)**.

A külföldi ujságirókon kivül természetesen az erdélyi sajtó is képviseltetti magát: A Keleti Ujság-ot **Horosz** Béla, a Magyar Lapokat dr. **Paál Árpád**, és **Jávor** Béla, aki különben **Végh** József az Ellenzék munkatársával együtt a román delegátusokkal Bucurestibe utazott és még nem tért vissza, az Aradi Közlöny-t **Nedeczky** Ferenc képviseli, de ott van Bucurestiből **Szikszay Gyula** hirlapiró és még sokan mások.

Miközben a magyar hajón különleges pompával a hatósági vezetőket, valamint a román küldöttek tagjait látják vendégül ebéden, a külföldi ujságirókat a „Regele Carol II." hajón kalauzolják végig. Néhány külföldi ujságirót itt helyeztek el és sorban megmutatják nekik a fejedelmi szépséggel és pompával berendezett kajütöket és a számukra kijelölt kabinokat. Csodálatos szépségü a királyi lakosztály, melynek megtekintése után a külföldiek a társalgóban találkoznak ismét össze és a barátságos beszélgetés, mely itt a világ különböző pontjáról idesereglett sajtó-emberek között kialakul, rátér idejövetelük tulajdonképeni céljára. Érdekes, hogy ezek az emberek, akik talán a nyugati háboru bombáktól felszántott szinhelyéről érkeztek egyenesen ide, az Al-Duna békés vidékére, menynyire tisztában vannak a kérdésekkel és bár a legnagyobb titoktartás és homály fedi a meghatalmazott személyiségek között folyó tárgyalások menetét, mégis kialakult ezek között véleményt arról, hogy milyen a magyar javaslat és mit tartalmaz a román javaslat. Egyes adatajkat térképek és szakkönyvek idevonatkozó részeivel igyekeznek alátámasztani és igy vitatkoznak, beszélgetnek mindaddig, amig a külügyminisztérium megbizottai, akik a külföldi sajtó kalauzolásával foglalkoznak, ujabb programra nem csábitják valamennyiüket az öblös karosszékből.

A külföldi ujságirók alaposan tájékozódtak a szóbanforgó kérdésekről és általánosságban az a véleményt alakult ki, hogy amennyiben döntésre kerülhet a sor, az uj rendeződést nem természetes határok alapozzák meg, hanem etnikai határokat vonnak. Nagy érdeklődéssel figyelték a hétfői magyar—román találkozót, egyelőre azonban nem lehet tudni, hogy sikerült-e a román ellenjavaslat alapján tárgyalási alapot találni. Mint érdekességet állapitották meg, hogy a négy napja a kikötőben lehorgonyzott Zzófia gőzöst ma délelőtt befütötték.

A program következő része: Ebéd a hajón. Az ebédlő dusan megteritett asztalán névjegykártyák mutatják az ujságiró helyét. Mellettem Mr. Robert John, a Times munkatársa, szemben velem a Völkischer Beobachter szerkesztője foglalnak helyet... A levegőben angol, francia, román, német és magyar szavak röpködnek, az evőeszközök halk csengését itt-ott szakitják félbe a pezsgős üvegek dugóinak pukkanásai... Érdekes nemzetközi hangulat — béke és megértés —, pedig hányféle nemzet küldöttei foglalnak helyet az asztal körül... A megszámlálhatatlan mennyiségü fogás-sorozatot párolgó fekete és illatos cigaretta zárja le és az ebéd befejeződött, ki-ki visszavonul telefonja, irógépe mellé és megkezdődik a munka, a hajsza az érdekességek után...

Ellenjavaslatot nyujtott át a román bizottság

A hétfői nap tárgyalásairól ajábbi jelentéseink számolnak be:

Hétfő reggel 6 óra 40 perckor három hálókocsiból álló különvonat érkezett a turnu-severini pályaudvarra. A különvonat, amelyet nyomban érkezése után vakvágányra toltak, hozta Bucurestiből a visszaérkező román tárgyalóbizottság tagjait és ugyancsak ezen a vonaton érkezett Bucurestiből **Bárdossy** László magyar követ is.

A hálókocsi ablakait sürün lefüggönyözték és a vonat közelébe nem juthatott senki.

Az első látogató a hálókocsinál **Rakolczay** László vezérkari őrnagy volt, aki ezután gépkocsin Bárdossy Lászlóval együtt hajtatott az állomásról a „Zsófia" hajóhoz.

Pontosan 10 órakor kezdődött meg a két küldöttség második tárgyalása. A megbeszélések több, mint egy óra hosszat tartottak. Amikor a bizottságok elhagyták a turnu-severini kulturpalota könyvtártermét, a közmüvelődési palota előcsarnokában várakozó ujságirók kérdésekkel ostromolták Pop Valer a román és Hóry András, a magyar küldöttség vezetőjét, akik szivélyesen bár, de megtagadtak minden nyilatkozatot és kijelentették, hogy a tárgyalásokról semmi mondanivalójuk nincs.

Dragalina tábornok, a román küldöttség katonai szakértője ugy a külföldi, mint a belföldi sajtó képviselőivel hosszan elbeszélgetett, de a tárgyalások menetéről ő sem adott felvilágositást.

A hétfő délelőtti megbeszélésekről a következő hivatalos jelentést hozták nyilvánosságra:

„Augusztus 19-én összeült román—magyar bizottság tárgyalásának napirendje:

1. Őnagyméltósága HÓRY András v. b. t. t., meghatalmazott miniszternek a magyar kormány által adott megbizólevelének a romun kormány által való elismerése.

2. A román álláspont ismertetése és a román kormány emlékiratának átnyujtása.

3. Őnagyméltósága HÓRY András a magyar kormány megbizottja elismeri az emlékirat átvételét.

4. A következő ülés napirendjének és időpontjának megállapitása. A következő ülés délután 5 órakor veszi kezdetét."

A küldöttségek tagjai, mint ezt egyébként már a tárgyalások kezdetén legszigorubban leszögezték, a tárgyalások menetét titokban tartják és arról csak a hivatalos jelentések számolnak be.

Ennek ellenére, kiszivárgott hirek szerint, a magyar küldöttség részéről benyujtott javaslatot a román bizottság tárgyalási alapul nem fogadta el és éppen ezért a hétfői megbeszélésen ellenjavaslatot nyujtottak át a magyar bizottságnak, amelynek tagjai ennek a javaslatnak birtokában vonultak vissza a „Zsófia" hajóra. Még a déli órákban a „Zsófia hajóról telefonon érintkezésbe léptek Budapesttel. Minden valószinüség szerint a küldöttség tagjai a magyar kormánnyal folytattak megbeszéléseket.

„Az urak délután öt óráig szabadok . . ."

A délelőtti tárgyalások befejeződése után a Kulturpalota lépcsőjére sereglett az ujságirók csoportja és szinte az arcokról kisérelték meg leolvasni, hogy mi a szenzáció... A diplomata-arcok azonban kijsmerhetetlenek... mosollyal fogadták az érdeklődést, sőt maga Pop Valér dr. is csak annyit jegyzett meg:

— Mondanivalónk nincs! De, ha mindenképpen hallani akarnak valamit, annyit közölhetek: az urak délután öt óráig szabadok. A viszontlátásra, jó mulatást!

A turnu-severini rendőrség jól müködik és ez kitünik a délelőtti tárgyalások befejezésekor. Amikor az ujságirók percekkel a küldöttség tagjainak távozása után elhagyták a kulturpalotát, láthatták, hogy

széles rendőrkordon tartja távol a kiváncsiskodók tömegét. Leállitották a forgalmat is és az autók megtorpanva huzódnak meg a mellékuccák mélyében.

Ez a rendszer[illegible] [illegible]mzi egyébként a kikötő környékét is és amig a karcsu luxushajók — melyek szállást adnak a diplomatáknak — előkelő megközelithetetlenségben huzódnak meg a part mellett, addig szabad közlekedés csupán a Dunán van. Az uszályok, értékes rakományaikkal, feltartóztathatatlanul usznak el a két gőzös mellett. A vontatóhajók kapitányai feszes tisztelgéssel üdvözlik a fellobogózott hajókat.

Délután 5 óráról este 8·30-ra halasztják a tanácskozás folytatását

Elérkezett délután 5 óra, az ujabb tárgyalásnak az időpontja és a román bizottság élén Pop Valérral, már néhány perccel előbb elfoglalta helvét a tárgyalóteremben.

Ekkor gépkocsi állt meg a közmüvelődési palota előtt, melyből Ujszászi István vezérkari ezredes és Szentpéterv vezérkari százados szálltak ki, akik egyenesen a tárgyalóterembe siettek. Itt magyarázattal szolgáltak a magyar bizottság késése miatt, amit azzal indokoltak, hogy tanulmányozzák a román javaslatot és néhány perenyi türelmet kértek.

Pop Valér hozzájárult a kéréshez és a román delegáció tagjai a helyükön maradtak.

Pontban háromnegyed 6-kor Bárdossy László bucuresti-i magyar követ érkezett a kulturpalotához és Pop Valérnak azt a kérést terjesztette elő, hogy halasszák el a délutáni megbeszéléseket. Rövid megbeszélés után abban állapodtak meg, hogy esti 8 óra 30 perckor találkozik ismét a bizottság a délelőtt megállapitott napirend letárgyalására.

Igy a román delegáció eltávozott a kulturpalotából és visszament a Regele Carol II. nevü hajóra, amelyen a román küldöttség tagjait elszállásolták.

Külön telefonszolgálatot szerveztek meg a hatóságok

A turnu-severini telefonközpont emberfeletti munkát végez, hogy ki tudja elégiteni a külföldi és belföldi laptudósitók, valamint a diplomaták beszélgetési kivánságait. A királyi helytartó rendelkezésére a kulturpalota előcsarnokában több telefont szereltek fel, hogy közvetlenül innen adhassák le tudósitásaikat a hirlapirók. Telefont vezettek be ugy a Zsófia, mint a Regele Carol II. hajóra, hogy közvetlen vonalon is érintkezhessenek egymással a diplomaták.

Érdekes látványt nyujt az esti órákban a Zsófia hajó, mely kivilágitva, füstölgő kéménnyel áll a part közelében. Az történt ugyanis, hogy

hétfőn a kora reggeli órákban befütötték a hajó kazánjait s igy minden percben készen áll arra, hogy horgonyát felszedje.

Ezen a hajón egyébként hétfőn délben diszebéd volt, amelyre a magyar delegátusok meghivták a román küldöttség tagjain kivül a hatósági vezetőket és azokat, akik a hivatalos fogadtatáson résztvettek. A hajó közvetlenül a Regele Carol II. szomszédságában áll és a parton matróz-diszőrség sétál fel és alá. A kikötőnek ebbe a részébe természetesen csak a hajók közelébe, csupán kellő igazoltatás után lehet jutni. A hatóságok az ujságiróknak különleges, sárga igazolólapokat adtak ki, amelyek megfelelő mozgási szabadságot biztositanak a tudósitóknak.

Pop Valer: Béke. Ez az a szó, a mely minden óhajunkat kifejezi

A „Regele Carol II." hajón történt sajtófogadáson, amely hétfő este fél 7 órakor folyt le s mely alkalommal teán látták vendégül a hirlapirókat, Pop Valér, a román bizottság vezetője a sajtó munkatársaival elbeszélgetett és udvariasan elutasitotta a nyilatkozat iránti kérésüket. Az Aradi Közlöny munkatársának alkalma volt beszélgetést folytatni Pop Valér meghatalmazott miniszterrel, aki többek között a következőket mondotta:

— A tárgyalások menetét, illetve a román—magyar megbeszélések részleteit nem hozhatjuk nyilvánosságra éppen ugy, mint a magyar bizottság sem tárhatja fel még a turnu-severini megbeszélések lényegét.

— Hogyan képzeli, kegyelmes uram — tette fel munkatársunk a kérdést — a román nép helyzetét Keleteurópában a jövőben?

— Béke. Ez az egyetlen szó, ami minden óhajunkat kifejezi, mert az évszázados harc

a két szomszédos nép között, mindkét nemzet pusztulását jelentheti.

— A magyarságon mulik — fejezte be a beszélgetést Pop Valér — hogy a béke, amely mindkét nép számára csak hasznos lehet, létrejöjjön.

A hajón egyébként a delegáció többi tagjai is megjelentek és igen jó hangulatban voltak együtt az esti órákig, amikor is autókba szálltak, hogy ismét felkeressék a kulturpalota épületét, a tárgyalások szinhelyét.

Fél kilenckor folytatták a tanácskozásokat

A román küldöttség pontban fél 9 órakor, a magyar küldöttség pedig néhány perccel később ért a palotához, amelynek előcsarnokában foglaltak helyet a laptudósitók. Ekkor vette kezdetét a tárgyalás, amely megszakitás nélkül esti tiz órakor még javában tartott. Közben egyetlen eseményt csak az jelentett, hogy 9 óra 22 perckor Zilahi-Sebes József és Ujvári százados a magyar küldöttség tagjai kisiettek a tárgyalóteremből és

gépkocsira szállva a kikötőbe hajtattak, ahol a magyar hajóra szálltak. Este tiz órakor még a két eltávozott megbizott nem tért vissza a tárgyalások szinhelyére.

Éjjel 1 órakor jelentik:

Az éjszakai órákban már csak nehezen sikerült a belföldi laptudósitóknak telefonösszeköttetéshez jutni, mert minden vonalat lefoglaltak a külföldi beszélgetések, különben is fenntartották a telefonösszeköttetést a küldöttségek tagjainak, akik fél 9 órától kezdve tárgyaltak a kulturpalota könyvtártermében.

Ahányszor a terem ajtaja kinyilott, kiváncsi szemek szegeződtek az ajtókra, azonban esemény 11 óra 10 percig nem történt. Ekkor felnyilott a terem ajtaja és a magyar küldöttség tagjai kivonultak a tárgyalás szinhelyéről — de csak azért, hogy a szomszédos szobában egymásközötti megbeszélésre üljenek össze. Ez mindössze pár percet vett igénybe és

utána ismét folytatták a tárgyalásokat, amelyeket pontban 12 óra 2 perckor fejeztek be.

Először a két küldöttség katonatiszt tagjai hagyták el a könyvtártermet, barátságosan beszélgetve sétáltak le a lépcsőkön, majd pedig Bárdossy követ sietett le. A követ az érdeklődésekre kijelentette, hogy a bizottságok röviden összefoglalt mai megállapodása annyi, hogy

Hóry András és dr. Pop Valér meghatalmazott miniszterek elutaznak Budapestre, illetve Bucurestibe, hogy kormányaikat tájékoztassák az ügyek állásáról. Leszögezte a követ, hogy a küldöttségek maradnak s megvárják a vezetőik visszaérkezését..

Annyi nyomban megállapitható volt, hogy intézkedések történtek ugy Pop Valer dr., mint Hóry András elutazásának előkészitésére, mert az egyik titkár

autón a pályaudvarra sietett, hogy a különvonatról intézkedjék, mig magyar részről a külügyminisztérium gépkocsijának benzintankolásáról történt sürgős intézkedés. Ugy tervezték, hogy Hóry András még az éjszaka folyamán gépkocsin indul a magyar fővárosba.

Hivatalos jelentés a tárgyalások ideiglenes felfüggesztéséről

Ekkor azonban a küldöttség vezetői még együtt voltak a kulturpalotában, mint később kiderült — együttesen kiadott hivatalos kommüniké megfogalmazásán fáradoztak. Hóry András 12 óra 16 perckor távozott és 12 óra 27 perckor kiadták a több nyelvre leforditott hivatalos jelentést, amely igy hangzott:

„A magyar és román bizottság augusztus 19-én két ülést tartott, amelynek során Pop Valér dr. meghatalmazott miniszter a román királyi kormány álláspontiát fejtette ki. Magyar részről Hóry András rendkivüli követ és miniszter adta elő megjegyzéseit.

— A két delegátus megegyezett abban, hogy személyesen tesznek jelentést kormányaiknak, mig a delegációk tagjai Turnu Severinben maradnak. A következő ülés időpontját később állapitják meg."

A román delegáció tagjai 12.40 perckor hagyták el a kulturpalota épületét és Pop Valér dr. egyenesen az állomásra sietett, mert különvonata hamarosan indult Bucuresti felé. Ezzel a vonattal ment Bucurestibe ismét Bárdossy László magyar követ is.

A késő éjszakai telefonnal zárul a turnu-severini mozgalmas hétfő utolsó jelentése és miközben a fényesen kivilágitott gőzösökön a küldöttségek tagjai a hosszu tárgyalások fáradalmait pihenik ki teritett asztal mellett: a zugó expressz és a robogó gépkocsi Bucuresti és Budapest felé repiti a kormányok meghatalmazott férfiait... Turnu-Severin az izgalom lázában lassan elcsöndesedik, a kulturpalota ablakai felcsapódnak és száll a cigarettafüst a hüvös nyárvégi éjszakában... Amikor a könyvtárterem villanyát leoltják, lentről ugy látszik, mintha a hatalmas épület behunyta volna szemeit és álomba merült volna, hogy holnap ismét frissen, kipihenten fogadja magába a nagy problémák megoldásán munkálkodó államférfiakat..

NEDECZKY FERENC

Kiméletlenül elsülyesztik az Anglia felé tartó semleges hajókat is

Közösen szervezik meg az USA és Kanada védelmét — Változatlan hevességgel folynak a légitámadások Anglia ellen

Berlin A vezéri főhadiszállás jelenti: A német légierő augusztus 18-án ujból hatalmas eredményeket ért el Déli- és Középangliában, ahol London, Kent, Essex, Plymouthaven, Havenmoth, Dornmouth és Liverpool környékén bombáztak ipari üzemeket, légvédelmi és ipari berendezéseket. A La Manche-ban egy 4 ezer tonnás hajót elsüllyesztettünk, egyet meg rongáltunk. Az angol gépek Németország felett repülve nem okoztak károkat. Az ellenség vesztesége a tegnapi napon 147 gép, melyből 124-et légiharcban, 23-at pedig a földön pusztitottunk el. 36 német gép nem tért vissza. Megsemmisitettünk 33 záróléggömböt.

Berlin. A hétfő reggeli német lapok jelentik, hogy német felderitő gépek jártak az elmult éjjel Anglia felett. Hétfőn hajnalban ugyancsak elindult 115 Heinkel és 17 Dornier-gép Nagybritannia felé. Ezek a felderitőgépek állandó ellenőrzés alatt tartják az angol partokat, kikötőket és védelmi berendezkedéseket. Máskor csak kisszámu felderitő gép indul utnak, amelyek csupán néhány bombát visznek magukkal és ha ezek is bombákat dobnának le, ugy céljuk csupán a zavartkeltés. A felderitő gépeket, ha fontos kiküldetésben járnak, vadászgépek kisérik. A felderitő gépek igen magasan járnak és minden észleletüket sifrirozott jelentésben közlik a légi támaszponttal, ahonnan nyomban elindulnak azután a bombavető gépek az észleletek alapján kapott parancsokkal.

London Német hivatalos körökben iróniával emlékeznek meg az angol légügyi miniszteriumnak arról az eljárásáról, hogy a légiharcokról szóló beszámolóban a német veszteségeket felnagyitják, ugyanakkor azonban az angol veszteségekről, mint teljesen elenyészőkről nyilatkoznak. Megállapitja a német hivatalos kommentár, hogy az angol légügyi miniszter magánszemélyek bemondására alapitja hiradásait és közléseit, olyan angol magánszemélyek észleleteire, akik meg sem tudnak különböztetni egy vadászgépet egy bombavetőtől.

London. A Reuter-iroda hivatalosan jelenti augusztus 19-én, hogy hétfőn délig kisebb, minden jelentőség nélkül való ellenséges repüléseken kivül nem történt lényegesebb eseménye és sehonnan kárt nem jelentenek.

Németország kiméletlen ostromzárat alkalmaz Anglia ellen

Berlin. A német véderő főparancsnokság, mint a DNB-iroda jelenti, az alábbi hivatalos közlést adta ki:

„Anglia a háboru kitörése óta egyre nagyobb mértékben sértette meg az emberiesség és nemzetközi jog szabályait. Először is zárlat alá helyezett minden Németország felé irányuló szállitást, amelynek az volt a célja, hogy, mint a világháboruban, a német asszonyokat és gyermekeket sujtsák. Ezután dugárunak nyilvánitotta a Németországból külföldre szállitott árukat, hogy a német gazdasági élet müködését megakadályozza. Továbbá a nemzetközi jog megsértésével felfegyverezte az angol kereskedelmi hajókat, nem tisztelte a semleges lobogó alatt haladó hajókat s még sok más módon megsértette a nemzetköözi jogot.

Németország válasza ez volt: Elzárta a kelet felé irányuló angol kereskedelem utját és az ellenségtől megtisztitott európai államokban a német gazdasági élet javára biztonságba helyezte a nyersanyagokat. Továbbá a német haditengerészet és légierő segitségével 5 millió tonnányi angol hajóteret sülvesztett el. Ezenkivül másfélmillió tonnányi angol hajóteret rongáltak meg, a veszteség tehát összesen 6 és félmillió tonnát tesz ki.

A továbbiakban a közlemény részletesen foglalkozik azokkal a módszerekkel, melyekkel Anglia a saját életlehetőségét akarta biztositani azáltal, hogy lefoglalta a norvég, dán, holland, a belga és francia kereskedelmi hajókat s minden eszközzel megkisérelte, hogy az egész semleges kereskedelmi hajózást ellenőrzése alá vonja. A közlemény igy folytatódik:

„Anglia visszautasitotta a Führer utolsó felszólitását. A német véderő főparancsnoksága most elhatározta, hogy ugyanolyan eljárással fizet és katonai eszközeit ugyanolyan keménységgel használja fel az angol hajózás ellen, ahogy az angolok Németország ellen eljártak. Németország most kihirdeti az angol szigetek teljes tengeri zárlatát. A teljes zárlat kihirdetésével további döntő lépést tesz a háboru mielőbbi befejezésére. A német véderő teljes mértékben kihasználja majd kedvező hadászati helyzetét. A tengeri háboru teljes mértékben kiterjed majd az Anglia körüli területre. Minden Anglia felé haladó hajót megtámadunk s ezért minden semleges hajó kiteszi magát a megsemmisités veszélyének. A német véderő előre elháritja magáról a felelősséget a semleges hajókat ért bárminemü károkért."

A közlemény a következő mondattal fejeződik be:

„Németország meggyőződése, hogy az angol kalózkodás végső eltávolitásával nemcsak Európának, hanem az összes semleges államoknak történelmi szolgálatot tesz."

Berlinből jelentik: A Deutsche Diplomatisch Politische Korrespondenz arról cikkezik, hogy Anglia Németországot hadszintérré akarta varázsolni, most pedig azt kell látnia, hogy

a szigetországot körülvevő tenger, amelynek védelme alatt teljes biztonságban érezte magát, hadszintérré vált, ami azt jelenti, hogy aki meg merné közeliteni az Angliát körülvevő vizeket, arra csak halál és romlás várhat.

Anglia minden humánus érzés nélkül viselte a háborut, visszautasitotta a békés megoldás lehetőségét és most a sors fordulata következtében ő került abba a helyzetbe, amelyet Németországnak akart teremteni.

Angliának nincs joga emberiesebb eljárást követelni a maga számára, mint aminőt ő nemcsak ellenségeinek, hanem barátainak is szánt. Nem érvényesülhet az emberiesség kizárólagosan csak egy oldal felé. Angliát e percben ugyanazok a harcimódszerek fenyegetik, amelyeket ő akart felhasználni és az angol vizek megközelitése olyan veszélyeket rejteget, amelyek mind bennfoglaltatnak a modern hadviselés technikájában.

Szárazföldi, tengeri és légiuton el van zárva Anglia a külvilágtól és aki meg merné közeliteni könnyelmüségből vagy más elgondolás-

URANIA: Nagyfilmek szinháza. Tel.: 12-32. *Ma kettős slagermüsor:* 3 órától kezdődőleg

I. **Kozákok** Vera Korene Charles Vanel Az utóbbi évek legszebb filmje.

II. Barbara Stanwyck hatalmas kalandorfilmje **Acélsárkány** (Union Pacific)

Pótkép: Popey és legujabb UFA hirado! **Jön: Lengyelországi hadjárat.** Augusztus 22. csütörtök.

ból a Szigetországot, a biztos halálnak és összeomlásnak teszi ki magát.

Németország jól tudja, — irja tovább a német lap — hogy ez a végső csapás, amit most Angliára mér és ezzel az egész emberiség számára megszerzi a tengerek szabadságát, békés népek részére a szabad hajózási lehetőséget és ugyanakkor elháritja azt a többszázados veszélyt, amelyet az angol tulerővel szemben minden nemzetnek fürni kellett.

Orosz katonai vélemény a légihaderő szerepének fontosságáról

Moszkva. (Rador.) A DNB közli: Teplinszky tábornok, légügyi parancsnok cikket irt a „Pravda" cimü lapban. Cikkében a tábornok a repülőgépek szerepét ismerteti. Teplinszky tábornok rávilágit arra, hogy

ugy Franciaországban, mint Norvégiában beigazolódott a hadmüveletek során, hogy a légitér uralása a legfontosabb tényező a szárazföldi, valamint a tengeri hadmüveletek sikeréhez és Anglia, valamint a La Manche-csatorna feletti legutóbbi légiharcok alkalmával beigazolódott a németek uralma a légitér fölött,

— hangsulyozza cikkében az orosz tábornok. — Ezek a légitámadások, — irja cikke végén a tábornok — olyan előkészületeknek nevezhetők, amelyeket döntő befolyásu katonai müveletek követnek.

Hivatalosan közölte Londonnal a német hadvezetőség az ejtőernyősök egyenruhájának leirását

Berlin. (Rador.) A Német Távirati Iroda jelenti: Illetékes körök hétfőn közölték az ujságirókkal, hogy a német birodalmi kormány Svájc közvetitésével jegyzéket juttatott el az angol kormányhoz és abban ismertette a német ejtőernyős-osztagok egyen ruha-viseletét. A közölt megjelölések alapján bárki felismerheti a német ejtőernyősöket, akik a német haderő osztagaihoz tartoznak. A német birodalmi kormány azt is közölte, hogy a német ejtőernyősökkel tanusitott minden olyan bánásmód, amely ellentétben áll a nemzetközi joggal, az angol repülőkkel szembeni megtorlást vonja maga után.

Berlin. (Rador.) A Stefani-iroda jelenti: A „Münchener Neueste Nachrichten" cimü lap elitéli a svájci sajtó magatartását Svájc semlegességének az angolok által történt többszörös megsértésével kapcsolatos állásfoglalása miatt. A lap azt irja, hogy kevés kivétellel a svájci sajtó nem fejezte ki felháborodását az angolok tevékenysége miatt. A lap cikkében azt hangsulyozza, hogy Svájc semlegességének további megsértése Svájc részére is kellemetlen következményekkel járhat.

Az angol röpiratok szövege

Róma. (Rador.) A Stefani-iroda közli: A délutáni olasz lapok közlik azoknak a röpcéduláknak szövegét, amelyeket az angol repülőgépek dobtak le több olasz helységre. A röpcédulák szövege az alábbi:

„Olaszok! Anglia és Olaszország között nem volt olyan természetü ellentét, amely háboruhoz vezetett volna, azonban a német szövetségesetek lázitására az Anglia és Olaszország közötti békét, amelyet sohasem zavartak meg, fondorlatos módon megszakitották. Most az angol bombavető repülőgépek az otthonotok ellen folytatják a háborut. Hitler és nem Anglia az, aki a kardot a szivetek felé irányitotta. A légitevékenység során elesett áldozatokért Hitlerre, valamint csatlósaira hárul a felelősség. Azért akarjátok véreteket ontani, hogy Németország, Olaszország örökös ellensége egyre nagyobb legyen?"

Ezeknek a röpcédulákban szövege annyira gyerekes, hogy az olasz lapok olvasóik szórakoztatására leközölhették annak szövegét. Az angolok teljes egészében elvesztették a valóság iránti érzésüket, ha azt képzelik, hogy röpcéduláikkal hatást gyakorolhatnak a közönségre. Az angolok nagyon rosszul cselekszenek akkor, amikor hasonló tartalmu röpcédulák ledobásáért veszélyeztetik pilótáik életét. Sokkal könnyebb lett volna az angoloknak, hogy postán küldjék el ezeket a röpcédulákat, hogy az olasz lapok, valamint az olasz rádió a világ valamennyi nyelvén közölje, hogy mindenki meggyőződjék az angolok gyermekességéről.

Olasz hadijelentés:

Brit-Szomáliban áttörték az angol ellenállást

Róma. (Rador.) A Stefani-iroda jelenti „valahonnan Olaszországból" a főhadiszállás 72. számu hadijelentését: Brit-Szomáliban az olasz csapatok, miután áttörték az ellenség védelmi vonalát, üldözik az ellenséget, amely a hadihajók felé menekül. A hadihajókat az olasz vadászgépek bombázzák. Az olasz vadászgépek lelőttek egy repülőgépet. Cassala ellen intézett ellenséges légitámadás nem követelt emberáldozatot és anyagi kárt sem okozott. Az addis-abebai repülőtér ellen intézett légitámadások következtében ketten meghaltak, öten pedig megsebültek. Két hangárt, amelyekben régi anyagok voltak felhalmozva, bombatalálat ért. Az olasz repülőgépek sikeres támadást intéztek a siddi-barani repülőtér valamint katonai táborok és autókaravánok ellen. Valamennyi olasz gép visszatért állomáshelyére. Ellenséges repülőgépek bombázták Milánót. Három bomba egy magánházra zuhant, több bomba pedig a mezőségen robbant fel. Torinóban pedig kevés kárt okozott a bombázás. Áldozatok nincsenek, az ellenséges repülőgépek röpcédulákat dobtak le."

Berlin. A német sajtó az angolszomáliai nagy olasz győzelemmel kapcsolatban megállapitja, hogy főként azért értékes az olaszok győzelme, mert hihetetlen sulyos időjárási viszonyok közepette folytak a hadmüveletek. Anglia ott kapja a halálos csapást, ahol legyőzhetetlennek hitte magát. Az olaszok eme dicső fegyverténye erőteljes mértékben járul hozzá a tengely elmaradhatatlan végső győzelméhez.

„Válságossá vált az angol szigetország helyzete"

Berlinből jelentik: Itteni amerikai légügyi szakértők szerint London és az egész Szigetország helyzete válságossá vált. A berlini amerikai szakértő szerint a Fehér Házban is azt a nézetet vallják, hogy Anglia nem tudja majd megvédeni magát. Különben az a tény — vallják német hivatalos körök — hogy Anglia visszavonta 69 éve Kinában levő csapatait, bebizonyosodott, hogy Anglia világhatalma összeomlóban van. Hozzájárul ehhez az a tény is, hogy Anglia Középamerikában levő gyarmatai likvidálására is gondol.

Törökország katonai segélyben részesiti Görögországot (?)

Ankarából jelentik: A Helle görög gőzös megtorpedózásának hire a török fővárosban leirhatatlan izgalmat keltett. Az „Associated Press" értesülése szerint a török kormány közölte a görög kormánnyal, hogy a Balkánpaktum értelmében támadás esetén katonai segélyben részesiti. A moszkvai görög követ megérkezett Isztambulba és folytatja utját Ankara felé.

Athén és Róma között megszakadt a telefonösszeköttetés

Budapestről jelentik: Az „Esti Kurir" hiradása szerint Athén és Róma között megszünt a telefonforgalom. Az athéni hatóságok semminemü felvilágositást sem adnak ennek okairól.

Szófia. (Rador.) A Stefani-iroda tudósitója jelenti: A bolgár sajtó élénk érdeklődéssel kiséri az olasz—görög feszültséget. A „Slovo" cimü bolgár lap hangsulyozza, hogy Görögországnak föltétlenül ujból felül kell vizsgálnia a helyzetet a valóság tükrében és meg kell találja annak módját, hogy a jelenlegi konfliktust megoldja.

Közös védelmi tanácsot létesit az USA és Kanada

Newyorkból jelentik: Roosevelt elnök különvonatán hosszabb tanácskozást folytatott Mackenzie King kanadai miniszterelnökkel, majd nyilatkozott a sajtó munkatársai előtt és elmondotta, hogy a tanácskozások azt célozzák, hogy a nyugati féltekét közösen védjék meg az ottani államok. Utalt arra az elnök, hogy módjában lesz később kimeritőbb nyilatkozatot tenni. Arra a kérdésre, hogy Kanara és az Egyesült Államok etekintetben közös irányitás alatt állanak-e majd — Roosevelt elnök igennel felelt.

Newyork. Roosevelt elnök és Mackenzie King kanadai miniszterelnök vasárnap éjjel közös nyilatkozatot tettek. Eszerint a megegyezés az USA és Kanada között már elvben létre is jött és ennek alapján a két állam megvédésének irányitására és ellátására közös tanácsot alakitanak. A két ország a szárazföldi, tengeri és légügyi védelem problémáját a legszélesebb mederben e közös védelmi tanács hatáskörébe utalja, amely ugy az USA, mint Kanada részéről 4—4 tagból fog állani.

Washington. A kongresszus tagjai között élénk megbeszélés tárgyát képezi Roosevelt és a kanadai miniszterelnök közös nyilatkozata. Huld szenátor, aki Roosevelt régi ellenfele, megállapitja, hogy

igen helyes Amerika védelmét amerikai szempontból és nem európai nézőpontok szerint felfogni.

Még az elszigetelődés hivei is ebből a szempontból itélik meg, éspedig előnyösnek, a megegyezést de kifejtik, hogy

amennyiben a kanadai kormány együtt akar müködni az USA-val és számit az Egyesült-Államok támogatására a nyugati félteke megvédése tekintetében akkor mindenképpen meg kell akadályoznia, hogy adandó alkalommal az angol kormány Kanadába tegye át székhelyét.

Egyébként a kongresszus tagjai azt a nézetet vallják, hogy Roosevelt és a kanadai miniszterelnök megállapodása csak akkor válhatik jogerőssé, ha azt a kongresszus jóváhagyja.

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök fogadta a hadgyakorlaton résztvevő 94.000 katona tisztelgését, majd néhány napi tartózkodásra a Hyde-parkba utazott.

Bahamáról, Jamaikáról és Trinidadról folynak tárgyalások London és Washington között

Newyorkból jelentik: A washingtoni sajtó értesülése szerint az amerikai—angol tárgyalások Bahama, Jamaika és Trinidad szigetekre is kiterjednek. Megbizható hirek szerint ezeket a szigeteket az Egyesült Államok kilencven évre vermék bérbe.

Bullit, az USA volt párisi nagykövete az Amerikát fenyegető veszélyről

Newyorkból jelentik: Bullit, az Egyesült Államok volt párisi nagykövete tegnap Filadelfiában egy népgyülésen nagy beszédet mondott, amelyben főképpen azt hangoztatta, hogy Anglia legyőzetése után ugy Németország, mint Japán komoly veszélyt jelent az Egyesült Államok számára. Éppen ezért az amerikai diplomata erélyesen követelte az általános védkötelezettség bevezetését, azonkivül ragaszkodott ahhoz, hogy az Egyesült Államok küldjenek torpedórombolókat Angliába.

Bullit felszólitotta a tömeget, hogy rendezzen a parlament előtt tüntető felvonulást és ezzel is befolyásolja a parlament tagjainak magatartását ebben a kérdésben.

CORSO 3, 5, 7.15, 9.30
Megzavart nászéjszaka
Magda Schneider
466 számu UFA hiradó

Hadak utja az Ó-világ Keletén

A Balkán, Európa hatalmi helyzetének sulypontja

Huszonnyolc évvel ezelőtt Szerbia, Bulgária, Montenegró és Görögország a felbomlóban lévő Oszmán Birodalom ellen szitotta lángra az európai háboru zsarátnokát

A Balkán-hadjárat tüzénél már 1912-ben a világháboru pecsenyéje pirult

A Balkán ugy élt a köztudatban, mint Európa viharsarka. A világháborut megelőző időben állandó nyugtalanság szinhelye volt ez a földrész. A világháboru előjátéka volt a két balkáni háboru és most ismét feszültség uralkodik a Balkánon. Ennek a feszültségnek megnyilvánulása a görög—albán—olasz ellentét, amelybe számos egyéb balkáni, európai, sőt világhatalmi kérdés is kapcsolódik bele. Ezeket csak akkor érthetjük meg, ha megvizsgáljuk, mik voltak az előzmények. Ezek 28 évre nyulnak vissza, amikor elindult az óriási lavina. Ebből az alkalomból az Aradi Közlöny egykori tudósitásai alapján feleleveniti jük az eseményeket, amelyeknek következménye a világháboru, közvetett következménye pedig az uj balkáni probléma.

Ma már — huszonnyolc esztendő multán, — mint jelentéktelen csetepaté a történelmi események kis közjátéka dereng valahol a nagy világháborut megelőző multban a Balkán-háboru története. Valahogy ugy tünik, mintha a „beteg ember" — igy nevezték annak idején a felbomlóban levő török birodalmat, — kivégzése Európából való kiszoritása különálló, független eseménye volt a történelmi fejlődés folyamatának. Mintha ez a háboru, ami annak idején pedig annyira megrázta Európát, más sikon mozgott volna, mint a végzetesjelentőségü ellentétek a világhatalmak fővárosai, helyesebben talán külügyi hivatalai között.

Pedig valójában itt kezdődött. Itt, a huszonnyolc esztendő előtti Balkán-háboruval billent fel végleg az az európai egyensulyhelyzet, amely a szuronyok hegyén táncolt ugyan, mégis viszonylagos biztonságot mutatott az egymást kiegyensulyozni látszó nagyhatalmi csoportok számára. Igen, 1912-ben, a Balkán uj rendeződésének megkezdésével már ugyanazok az erők érvényesültek, amelyek később az ugynevezett világháboruban megütköztek. A Balkán-háboru valóban előjátéka volt a világháborunak, ami viszont csak egyik felvonása a világdrámának, második felvonásának sulya alatt épp most recseg-ropog a történelem szinpada és ugylátszik azok a bizonyos erők most azon dolgoznak, hogy döntő közjátékként ujabb balkáni bonyodalmakat iktassanak a cselekménybe.

A Balkán déli részein ismét puskaporos a levegő. Valahol a félsziget hegyes, erdős, a huszadik század csodá'tól kevéssé érintett vidékein ismét a gyülölködés parazsa izzik, ismét egymásra rohanni készülnek az emberek, a háboru lángja magasra csaphat. Ott, azon a vidéken nem nehéz felkelteni a szenvedélyeket, az indulatok zsarátnoka soha sem alszik ki, ott még divik a vérbosszu, különös erkölcs' szabályok varázslata alatt élnek a lelkek, igen, ott könnyü gondoskodni arról, hogy a tüz soha se aludjék ki.

Tény azonban, hogy a Balkán, önmaga és a birtoklása révén kinált hadászati, gazdaságpolitikai és lélektani előnyök révén, Európa kulcsa S kulcshelyzetének 1940. augusztusában fellobbanó bonyodalmak idején érdekes és tanulságos rövid pillantást vetni a huszonnyolc év előtti eseményekre...

Albánia, a világpolitikai narancshéj . . .

Európa — a müszaki csodák kitellesedése óta kiváltkép — a világ ura volt. A közlekedési eszközök és lehetőségek fejlődése, a távolságok csökkentése, a gépek milliónyi lendítőkereke, a találmányok ezernyi varázsszere megfiatalitották az Ó-világot, amely jóllakottan terpeszkedett az egész földet átfogó hatalmi pókhálójának közepén. Ez a jólét, ez a nyugalmi helyzet azonban csak látszólagos volt. Ekkor már nagy belső erők dolgoztak a fejlődés már tullendült azon a ponton, amig emelkedése hasznos és megkezdődött az a végzetes tulméretezettség, amelyet a világ gazdasági berendezkedése, termelési rendje, egész irányzata nem birhatott el. A piacokért folyó verseny, ami pedig hasznos serkentőnek, kenyéradó-lehetőségek kimerithetetlen fegyvertárának tünt, szembeállitotta egymással a fellődésben és termelésben egymásra-árverező országokat, a gyarmatok ontották a nyersanyagokat s olyan árversenyt okoztak, ami meginditotta az örök körforgást: megkezdődött az európai országok termelési költségeinek csökkentése, ami viszont a felvevőképesség lemorzsolódását eredményezte. Jóllakottság helyett csömör kezdett uralkodni Európában, a bőség azzal fenyegetett, hogy a gazdasági erők saját zsirukba fulladnak. Ugy kiterebélyesedett az általános gazdasági válság fája, hogy 1912. táján már mindent beboritott veszedelmes árnyékával.

Ennek a válsághelyzetnek kifejezője volt azután a hatalmi vetélkedésként ismert versenyfutás. Európa vezető országai abban látták a fejlődés lehetőségét, hogy egymástól akartak elhódítani minden termelőpiacot, egymás elől akartak megszerezni minden nyersanyagpiacot, hogy ugy tülekedtek a husosfazék körül, mint az ételszagtól elkábitott gyerekek. A nagy versengésben való érvényesüléshez tekintély kellett a tekintélyhez erő, az erőhöz hadsereg, a hadsereghez irtózatosan sok pénz. Addig azonban, amig a hatalmak körülbelül arányosan folytathatták készülődéseiket a nagyhatalmi játékra az egyensulyi helyzet nem bomolhatott meg. Fegyverkezés terén, hadihajóépités tekintetében erődítések építésénél — mindenütt azonnal bekövetkezett az ellenlábas ország hasonló intézkedése Európában területi változásokról, harcászati szempontból döntő jelentőségü pontok meghódításáról szó sem lehetett, mert a különböző érdekcsoportok olyan zsufoltan sorakoztak egymás mellett, mint dobozban a dominókövek.

Egyetlen ponton mutatkozott kitörési lehetőség a zárt körből. Ez a pont: Törökország, vagy amint 1921-ig nevezték, az Oszmán birodalom. A világpolitikában ebben az időben csak „beteg ember"-ként emlegették a szultán birodalmát, amelynek bomlási folyamata az ország európai területeinek letöredezéséig jutott már el. Ez volt tehát az a pont, ahol az európai hatalmi játék végre porondhoz juthatott s nemcsak a két közvetlen érdekelt nagyhatalom, a cári Oroszország és az osztrák-magyar monarchia állták körül a kiállitásra való lázas készülődés izgalmával a Balkánt, de Európa valamennyi hatalma érdekeltként kapcsolódott bele a balkáni török birtokok körüli játékba.

Albánia, ez a kicsiny, az Oszmán Birodalomban elveszően jelentéktelen országocska volt azután az a történelmi narancshéj, amelyen az európai béke elcsuszott, a hatalmi egyensuly felborult és megindult a végzetes folyamat az uj európai helyzet megteremtésére és még most sem látszik, hogy mikor ér majd véget...

1912. julius 16. Ezen a napon robbantak ki az ellentétek a török birodalomban. Robbant a puskapor, amelyet a nagy, széttagolt államtestben bőségesen találtak a külhatalmak s amelyet marékszámra hordtak össze az összes számottevő külügyi hivatalok egyetlen nagy rakásba, valahol Albánia hegyei közé... A török kormány albán-politikája már hosszabb ideje élénk ellenállást váltott ki a szkipetárok földjén és ez az ellenállás forradalmi eseményekhez vezetett. Albánia fellázadt a szultáni önkény ellen, ugyanakkor pedig a szabadságigok török hivei szintén az önkényuralom felszámolását követelték magában az uralkodó nemzetben, sőt a török hadseregben is. Érdekes, hogy a szabadelvü népuralmi eszmék melegágya a török haderő tisztikara volt s a szinte forradalmi jelenségekben kifejeződő elégedetlenség odáig vezetett, hogy az események elsodorták a török kormányt. Julius 16-án nagyrészt az albániai események miatt lemondott a török kormányelnök s ezzel sulyos válságfolyamat indult meg az Olaszországgal harcbanálló Törökországban. Két nap multva már nyolc olasz hadihajó támadást kisérel meg a Dardanellák ellen, ami csak hozzájárult az általános zürzavarhoz, az uj kormányelnök a törvényhozás feloszlatását követeli, mert „ostromállapotban választott törvényhozókkal" nem hajlandó együttműködni, közben Albániában valósággal forradalmi feszültség uralkodik. Az albán mozgalom vezetője, Izmail Kemál bég különben két hete Londonban tartózkodott, ahol fontos megbeszéléseket folytatott...

Julius 23. Egész Északalbániában kitört a zendülés. A török csapatok parancsnoka azzal fenyegetőznek, hogy Konstantinápoly ellen vonulnak. A katonák nem lőnek a zendülőkre s egész Törökország vérbeborult. Az albán felkelők megkezdték az általános támadást és Konstantinápolyban olyan izgatott a hangulat, hogy a kamarában rendőri segédlettel tárgyalnak a honatyák. Julius utolsó napjai a villongások, csetepaték jegyében állanak, a török uralkodó-csoport kis fondorlatokkal, titkos kártyakeveréssel próbálja megnyerni a játszmát, nem látják hogy sokkal többről történik ezuttal döntés, hogy a világ fejlődése döntően beleszólt az Oszmán Birodalom teljes belső feszültségi állapotába.

Augusztus 7. A Balkán-államok, amelyek csak nem rég vivták ki teljes függetlenségüket a török uralom ellenében, mozgolódnak. Szerbia, Montenegro, Görögország és Bulgária elérkezettnek látja a pillanatot, hogy a még török fennhatóság alatt álló szerbek montenegroiak, görögök és bulgárok lakta területeket az önálló anyaországhoz csatolják. Különösen a kis Montenegro harcias, nem kétséges, hogy elsősorban az Oroszországhoz való viszony közvetlen következményeként Szentpétervár ekkor már nyiltan fésülgette Balkán-érdekeltsége szövevényeinek szálait s nem tagadta, hogy az ittélő szláv népek védőjeként kiván szerepelni. A kis Montenegro és a beteg török birodalom egyre éleseső ellentétének elintézését az orosz kormány veszi kézbe — természetesen a birodalmi érdekek, a Boszporus felé törő orosz külpolitikai hagyományok és a Balkánon való térhóditás eszmevilágának jegyében.

Szeptember 1. Belgrád uccáit egyetlen éjszakán valósággal elárasztották plakátokkal, melyeken hatalmas vörös betük hirdetik: HÁBORUT AKARUNK! Törökország ellen már nyiltan felléptek a balkáni királyságok, az osztrák-magyar monarchia és az angol birodalom külügyi szolgálata békiteni igyekszik, mert bizonyos fenntartásokkal élnek az európai hatalmi helyzet változását illetően, a törökök kétségbeesett erőfeszitéseket tesznek, hogy békét kössenek az olaszokkal s igy valószinübbé tudják tenni, hogy háboru esetén komoly ellenfélként jönnek számitásba, ami talán elhárithatja a háboru veszélyét. Azonban minden hiába. A Balkánon már fenn lobognak azok a tüzek amelyek a béke roggyant pilléreit hivatottak elemészteni. A négy ország együttes külképviseleti lépésre határozta el magát, követeléseket terjesztettek a porta elé a macedoniai, fajrokonok és az albán nép érdekében Montenegro behivta az összes tartalékosokat. Szerbia és Bulgária félreérthetetlen intézkedéseket tettek. Európa feszült érdeklődéssel, lélegzetvisszafojtva figyeli az eseményeket, amelyek mindenütt katonai intézkedéseket vontak maguk után és amelyről az osztrák törvényhozás ülésén Ellenbogen dr szocialista képviselő kijelentette: „Az európai hatalmak az összeomló Törökországot ugrásrakészen állják körül..."

Hadrakelt a Balkán — tüzveszély Európában

Az általános gazdasági válság ezalatt mind érezhetőbb, mind veszedelmesebb lett. Minden ország, Európa valamennyi népe emberfeletti haditerhek alatt nyög, milliók és millók alakulnak át fegyverekké, hadihajók épülnek és százezerszámra bakancsok készülnek, mind zsufoltabbá válnak a hadianyagraktárak... Európa biztos uton bár kissé még tántorogva, akadozva, rohan a háboru felé. S annak a hatalmas puskaporoshordónak peremén, amelyet Európának nevezünk, egyszerre fellobbant a háboru lángja. A Balkán surlódási felülete pattantotta ki a szikrát:

Október 1. Szófia és Belgrád mozgósitott, a montenegrói csapatok már nyilt ellenségeskedésben állanak a törökökkel. Athén fegyverbehivja a haditengerészet tíz korosztályát! Egymást kergetik a hirek. „Mészárolják a törököket" — jelenti az egyik. „Lelkesedés Belgrádban" — közli a másik: ostromállapotról, a katonáknak nyujtott hitelről. Párisból Szófiába érkezett repülőgépekről — tizenkét darab! — az osztrák-magyar monarchia katonai intézkedéseiről szólnak a hirek. A négy szövetséges Balkán-ország királyai hadseregük élére álltak, majd a görög király Bécsbe utazott ahol kétnapos tárgyalást folytatott a helyzetről. A nagyhatalmak ugylátszik tul korainak tartották még a nagy felfordulást, mert a keletkezett tüzet megpróbálták eloltani: London nemzeközi békekezdeményezéssel áll elő, ám a gazdasági élet nem nagyon bizik a közvetitésben. A négy Balkán-ország ultimátumot intézett Törökországhoz.

Október 3. Ujságcikk-cimek: „A nagyhatalmak békét akarnak!" „Pénzügyi nyomást gyakorolnak Törökországra!" „A törökök kibontották a prófféta zászlaját és végighordozták az országon!" „Farkasszemet néznek a hadseregek!" „Sikertelen békekisérletek!" „Románia mozgósit!" „Szasszonov, orosz külügyminiszter Párisban tárgyal!" „Kétszázötvenmillió korona az osztrák-magyar közös hadseregnek!"

Október 8. Montenegro követe Plamenac, megjelent a portánál és átadta országa hadüzenetét. Hangsulyozta, hogy Montenegro fegyverrel érvényesiti igényeit. Az események hatása alatt a török kormány széleskörü államkorszerüsitési ujitások bevezetését határozza el... természetesen késön.

Október 9. Már vér folyik a Balkánon. A montenegroi csapatok átlépték a határt, megtámadták Beránát. London felszisszenve jelenti: „Montenegro magatartása mögött Olaszország hatalmi befolyását kell keresni!" Négy angol hadihajó a krétai vizekre siet. A Magyar Állam Vasut vezérigazgatósága közölte: „A keleti vonatok összes vonalain a gyors- és teherforgalom további intézkedésig szünetel". HÁBORU!

És megindult a vérfolyam, megkezdődött a nagy világégés bevezető előadása, kisérteties hasonlósággal a ma lejátszódó eseményekhez. Az 1940. év eseményeit, a történelmi fejlődés mai állását csak ugy érthetjük meg, ha követjük azokat a vérnyomokat, amelyek a világpolitikának a Balkánon átvonuló hadak utján ezektől az eseményektől vezetnek el, félreismerhetetlen pontossággal napjainkig...

(b. t.)

FORUM nyáron is nagy filmeket játszik. Ma utoljára!

I. A csábító

Francoise Rosay — Pierre Renoir — Sylvia Bataille és Troubetzkoy herceggel a főszerepben.

II. Törvényen kivül

Az elmult szezon legnagyobb szines filmalkotása. Tyrone Power — Nancy Kelly — Henry Fonda

A legujabb 466. sz UFA-hiradó. Előadások: 3, 5, 7.15 és 9.30-kor

ARADI KÖZLÖNY

Telefon: 11-52. Sürgönycím: KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre . . 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre . . . . 420 „ || Egy hónapra 70 „

Augusztus 20.

Minden nép történetében legendák, valószinütlenségek, igazolt okmányok és krónikák sodrában kavarog a nemzeti elindulás hősies és magasztos ténye. Az összes nemzetek fiai, kivétel nélkül szines álmokat szőnek, tündöklelés meséket költenek hazájuk megállapodottságának időpontjához, amelynek jelentőségéhez képest minden más eltörpül a tovatünő évszázadok és évezredek eseményektől dagadó forgatagában.

Minden népnek határtalan tisztelettel és rajongással körülövezett eszményképe marad a történelem bármilyen viharos messzeségében 's az első király, az első férfiu, akinek homlokán csillog-ragyog a drágakövekkel kirakott aranykorona és a kereszt, amelyek ragyogása világossággal árasztja el, addig sötétben botorkáló nemzetét.

A magyar nép első királya Szent István Ő kovácsolta egybe valódi állammá a vezérek és fejedelmek magyar honának imbolygó és ködszerü lényegét. Alatta nyugodott meg népének forrongó, tüzes vére. Uralma alatt zsugorodott le a Bizánc kapuja és a Lech-folyó közöttl, félkontinenset felölelő terület, a Duna—Tisza sikságának dusan termő földjére.

Szent István hitet adott nemzetének. Képes volt a pusztát zabolátlan népébe beoltani 's krisztusi szeretetet és életre-halálra harcolni a kemény koponyákkal egy békés jövő biztos reményében. Koppány, Ajtony, Gyula, Tonuzoba nem gátolhatták meg az országépítés ellenszegülést nem türő, emberfeletti munkájában.

Szent volt. Nem aszkéta szent, hanem a nemsokára kibontakozó lovagkor cselekvő, alkotó, jövőbenéző szentje, aki kétség nélkül érezte elhivatottságának szédítő arányait, amikor Asztrik apát elhozta számára II. Szilveszter pápa koronáját. Ez a korona jegyezte el 1001-ben az országot Szent Istvánon keresztül a Nyugattal, a Haladással az Élettel.

Vele kezdődött a magyar apostoli keresztény királyság és minden erejének latbavetésével: 37 esztendeig dolgozott a kereszténység megszilárditásán. Egy emberöltönyi időt engedélyezett számára a Gondviselés, hogy népét felemelhesse az európai nemzetek magasságába. Kiméletlen volt, ha kellett. Kiméletlen volt az ellenszegülőkhöz, mert bennük látta a keresztény nemzeti egység veszélyeztetőit. S a mindenkori történelmi események őt igazolták.

Amikor pedig 1038. esztendelének Nagyboldogasszony napján a törödött testet elhagyta a lélek, hogy mennyei magasságokig emelkedjék s ott élje a kiválasztottak örök életét, a szent király egy végső könyörgéssel, népe védőasszonyául kérte fel a Boldogasszonyt.

A krónika azt tartja, hogy népe három teljes esztendeig gyászolta első felkent királyát. Ám a valóságban ez a gyász már több mint kilenc évszázada tart. Azóta siratja nemzete.

Szentté avatása 1083-ban történt meg, augusztus huszadikán. Azóta ünnepli ezen a napon a magyar királyság megalapitóját. Azóta lett ez a magyarságnak nagy ünnepe, amelyen a Szent király nem csak lélekben vesz részt, hanem élő jobbkezét terjeszti áldón és védőn népének sorsa felé.

Szent Istvánban összevegyül a kereszténység és a magyarság. Krisztus felé hajlik mélv alázattal. Egyik kezében feszület van, a másikban kard, hogy habozás nélkül utat törjön a nyugati kultura felé nemzete számára, a kereszt jegyében.

GELLÉRT LÁSZLÓ.

— **Módositják a kereskedelmi törvénykönyvet.** Bucuresti. A Hivatalos Lap augusztus 20-iki száma törvényrendeletet közöl, amely az 1938. évi november hó 10-én kiadott kereskedelmi törvénykönyv és annak életbeléptetéséről szóló törvény módositásáról intézkedik. A szerdán, augusztus 21-én megjelenő Hivatalos Lap a kereskedelmi törvénykönyv uj szövegét közli.

— MEGHALT CHRYSLER WALTER, A VILÁGHIRŰ GÉPKOCSIGYÁROS. Newyork. Hétfőn hosszas betegeskedés után meghalt Chrysler Walter 65 esztendős automobilgyáros. Chrysler a Chrysler-autók és repülőgépmotorok gyártásával vált világhirüvé.

— KORMÁNYBIZTOS A CONCORDIA KŐOLAJIPARI VÁLLALAT ÉLÉN. Bucuresti. Tekintettel arra, hogy a „Concordia" petroleumvállalat nem alkalmazkodott a petroleumvállalatok működését szabályozó rendelkezésekhez, a nemzetgazdasági minisztérium ennek a vállalatnak élére kormánybiztosként Florentin Demetrescu mérnököt nevezte ki.

— LEMONDOTT A JUGOSZLÁV NEMZETI BANK KORMÁNYZÓJA. Belgrád. (Rador.) Protics Dragutin, a jugoszláv Nemzeti Bank kormányzója bejelentette lemondását.

— **SZENT ISTVÁN-NAP BUCURESTIBEN. A bucuresti-i m. kir. követség közli: „A magyar nemzeti ünnep, a Szent István-nap alkalmából a bucuresti-i magyar királyi követség 26-án, kedden délelőtt fél 11 órakor a Str. Baratiei róm. kat. plébániatemplomban ünnepélyes szentmisét fog celebráltatni, mely napon a követség egész napon hivatali szünetet tart".**

— LEMONDOTT A FINN KÖZÉLELMEZÉSI MINISZTER. Berlinből jelentik: A finn távirati iroda jelentése szerint Tanner közélelmezési miniszter lemondott. Ugyancsak lemondott a finn földmüvelésügyi miniszter is. A közélelmezési minisztérium vezetését a kereskedelmi miniszter vette át.

— LETARTÓZTATTÁK ÉS BIRÓSÁG ELÉ ÁLLITJÁK JEAN ZAY VOLT FRANCIA KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTERT. Tanger. Rabatból érkezett hirek szerint a clermont-ferrandi főügyészség parancsára a gyarmati főbiztos hétfő délelőtt letartóztatta Jean Zay volt közoktatásügyi minisztert, akit erős fedezettel Franciaországba szállitanak, hogy ott a kivételes törvényszék előtt feleljen az ellene emelt vádakra.

— HOLLANDIÁBAN NORMÁLISAN FOLYIK AZ ÉLET. Tokió. Japán hollandiai nagykövete ma visszatért Tokióba és elmondotta, hogy Hollandiában teljesen normálisan folyik az élet és a háboruskodás nyomai szünőben vannak.

— BELÜGYMINISZTERI RENDELETTEL NYUGDIJASOK IS KINEVEZHETŐK POLGÁRMESTEREKNEK VAGY PREFEKTUSOKNAK. A Monitorul Oficial augusztus 15-iki száma rendelettörvényt közöl, melynek értelmében a jelen költségvetési év végéig polgármesterek, alpolgármesterek és prefektusok nem csupán királyi dekrétummal, hanem egyszerü belügyminiszteri rendelettel is kinevezhetők. Ezekbe a tisztségekbe a fenti módon köznyugdijasok is kinevezhetők, akik fizetésként csak nyugdijuk és uj tisztségük után járó fizetésük közötti különbözetet kapják. Abban az esetben, ha nyugdijuk nagyobb lenne, mint uj tiszteletdijuk tetszés szerint választhatnak a kettő között.

— A DUCE LÁTOGATÁSA KÉT IFJUFASCISTA INTÉZMÉNYNÉL. Róma. Mussolini hétfőn délelőtt meglátogatta az ifju-fascistáknak a Forum Mussolini közelében, Macchia Madonna palotában lévő iskoláját, valamint a fascista leányszervezeteknek a Monte Marian lévő otthonát. A Duce mindenütt szivélyesen elbeszélgetett az ifju feketeingesekkel és ellátta a diszosztagok előtt.

— A SZLOVÁK GAZDASÁGI ÉLET ÁRJÁSITÁSA. Pozsony. Vasárnap Mach dr. elnökletével az összes közigazgatási főnökök bevonásával tanácskozás volt a kormánypalotában, amelyen Tuka Béla dr. is részt vett. Mach dr. nagyobb beszédben közölte, hogy a gazdasági élet árjásitása az első teendő és ecélból árjásitási kormánybiztost nevezett ki.

Nők joga . . .

— Nem birom ki a hőséget Több mint 35 fok van levetem a galléromat!
— Megőrültél? Csak nem akarsz ilyen előkelő társaságban félmeztelenül járni?...

Munkakihallgatások az Uralkodónál

Bucuresti. Őfelsége főudvarnagyi hivatalának 75. számu jelentése: Őfelsége, a király augusztus 19-én munkakihallgatáson fogadta David Popescu belügyminisztert, Constantin Niculescu tábornok hadügyminisztert, Nichifor Crainic propagandaügyi minisztert. A délután folyamán Gigurtu Ion miniszterelnök, Gh. Bratianu tanár és Gh. Rozin tábornok jelent meg az uralkodó előtt.

— ROMÁN INTÉZET LÉTESÜL A BERLINI ROMÁN KÖVETSÉG MELLETT. A kormány elhatározta, hogy 1940. szeptember elsejei hatállyal a berlini román követség mellett németországi román intézetet (Rumänisches Institut in Deutschland) létesit. Az intézet célja a román-német kulturális kapcsolatok ápolása. Ennek érdekében az intézet tanulmányozza a Harmadik Birodalom intézményeit és azokat a román közvéleménnyel ismerteti, segitségére lesz a Németországban tanulmányokat folytató románoknak, megszervezi a román-német tanár- és diákcserét; összeköttetést teremt mindazon németországi intézményekkel, amelyek a Duna-völgye és Délkeleteurópa kérdéseit tanulmányozzák és általában olyan tevékenységet fejt ki, amely elősegitse a román-német kulturközeledést.

— **ÉLETJELT ADOTT MAGÁRÓL A HADIFOGSÁGBA KERÜLT SZÖMÖRKÉNYI KÁROLY.** Nemrégiben beszámoltunk arról, hogy az aradi származásu Szömörkényi Károly épitészmérnök, aki Párisban Ch. Somo néven kivételes sikereket ért el, hadifogságba jutott. Szömörkényi Károly aradi családtagjai és első sorban édesapja, Szömörkényi Rezső müépitész, jóként azt szerették volna megállapitani, hogy a Párisba szakadt fiatalember az olasz, vagy a német haderő fogságába esett. A napokban azután végre hiradás érkezett Párisból, amelyben Szömörkényi Károlyné tudatta hogy férje a nagy offenziva megkezdésekor német fogságba került és egy grafikai üzemben helyezték el; igen jó dolga van, egészséges, ellátása kitünő. Röviddel ezután ujabb hir arról szólt, hogy a jelenleg is Párisban működő nagy vállalat, amelynek megbizásából Szömörkényi Károly különféle érdekes rajzokat, diszitéseket, mintákat készitett, közben jár, hogy a hadifogságba esett rajzoló-müvész épitészmérnök Párisba kerüljön, ahol esetleg tovább dolgozhat megbizóinak. Ennek a vállalatnak megbizásából készitette el annakidején Ch. Somo az angol király gyermekei részére elmerekbe belekombinált rajzokat és bőröndjeik belsejébe helyezett különféle ötletes képeket. Ezeket különben annakidején a világlapok közöltek fényképekben és ezzel kapcsolatban is széles körökben megismerték az aradi Szömörkényi Károly nevét. A német hadifogságban levő Szömörkényinek most esetleg módjában lesz az ugyancsak német megszállás alá került Párisban müvészi munkáját tovább folytatni.

— **Dr. Ioan Radu** kórházi főorvos, fül-, gége- és orr-specialista leszerelt és ujból rendel. Arad, Str. Tudor Vladimirescu 3.

— **A köztisztviselői napidijak rendezése.** A minisztérium megállapitotta, hogy egyes tisztviselők a különböző intézményeknél és állami hivatalokban költségvetési fizetésükhöz mérten aránytalanul nagy mellékdijakat, napidijakat, kiszállási dijakat vettek fel, sőt különösképpen az autonóm intézményeknél olyan bizottságok is működtek, amelyeknek tagjai megjelenési zsetonok helyett akkora fix fizetést kaptak, hogy azok az év végével százezreket is meghaladtak és ez a tény nem csak a teljesitett munkásságukkal állott aránytalan ellentétben, hanem a többi tisztviselő rovására ment. Ezért határozta el Leon pénzügyminiszter, hogy minden ilyen mellékdijat megszüntet és hozta meg legujabb határozatát, illetve terjesztette az erre vonatkozó javaslatot a minisztertanács elé.

— **Dr. Goldschmidt Lipót** gyermekorvos ismét rendel. Bul. Carol 33. (A törvényszéknél.)

— STARHEMBERG HERCEG PILÓTÁNAK JELENTKEZETT LONDONBAN. London. (Rador.) A Daily Mail jelentése szerint Starhemberg herceg, aki a háboru utáni Ausztria politikai életében oly kimagasló szerepet játszott, pilótának jelentkezett a De Gaulle tábornok vezetése alatt álló angliai francia légi flottánál.

— **Sulyos gépkocsi szerencsétlenség Spanyolországban.** Madrid. Pamplona mellett vasárnap éjszaka sulyos szerencsétlenség történt. Egy autóbusz és egy teherautó összeütközött. Az autóbusz utasai közül ketten meghaltak és 15-en sulyosan megsebesültek.

— **Negyvenezerleles betörés Aradon.** Dutulescu Florea aradi Astra-gyári üzemvezető bejelentette a rendőrségen, hogy betörők jártak a lakásában. Az eddig még ismeretlen tettesek távolléte alatt álkulcs segitségével behatoltak a Ioan Weitzer ucca 4. szám alatti lakásába és onnan mintegy 40 ezer lei értékü különböző holmit és 6000 lei készpénzt vittek el.

60%-os famegtakarítást ér el

IGNIS

kályhabetét beszerelésével

Kapható: AGENTURA GENERALA COMERCIALA, Bul. Regele Ferdinand 57.

A moszkvai török nagykövet mérsékelt javaslatokat hozott Moszkvából Ankarába

Istambul. A bucuresti-i sajtó Ali Haydar Aktay moszkvai török nagykövet Ankarába való hazatérésével foglalkozik. A nagykövet pénteken kihallgatáson jelent meg Izmet Inonü államelnöknél. Ankarai diplomáciai körökben az a hir kering, hogy a nagykövet bizonyos javaslatokat hozott magával a moszkvai kormány részéről. A javaslatok állitólag mérsékeltek s ezeken alapulna a jövőben a szovjet—török viszony.

— ORSZÁGŐR-TÁBOROZÁS. Bucuresti. Sidorovici országőrfőparancsnok ma nyitotta meg a második turnusát az országőrök és országőrjányok breazai, sf. georgei, mámási és predeali táborának, melyen 4000 parancsnokjelölt vesz részt.

— TANÁCSKOZÁS A CEMENTÁRAK MEGÁLLAPITÁSÁRÓL. Bucuresti. Leon miniszter elnökletével, ma az ország cementgyárosai tanácskoztak a cement árának megállapitása ügyében.

— A VÖRÖS KERESZT FELHIVÁSA. Bucuresti. A román Vörös Kereszt felhivást intéz az ország lakosságához, hogy régi és nélkülözhető ruhanemüeket juttasson a menekültek javára, ugyancsak felkéri a Vöröskereszt a gyárakat, hogy vászonmaradékokat ágynemüek gyártása céljából küldjön a Vöröskereszt központjának, illetve vidéki fiókjaihoz.

A HATSCHEK ügynökség uj telefonszáma: 16-95

— TIZENKÉTEZER EMBER ÁLDOZOTT LENAU EMLÉKÉNEK. Tegnap zajlott le Lenauheim (Csatád) községben az a nagyszabásu ünnepség, amelyben a Bánság németsége nagy és halhatatlan költője, Lenau Nikolaus emlékének áldozott. Már a kora reggeli órákban a Bánság minden tájékáról érkeztek vonatok, amelyek az ünneplő közönséget hozták a szép német községbe. Mintegy 12.000 ember vonult fel zárt sorokban és azok között ott voltak a bánsági magyarság képviselői is. Az emlékünnepség reggel vette kezdetét és estig tartott, amikor azt az ünnepi mezőn gyülekezéssel fejezték be. Lenau szülőházát hatalmas koszorukkal boritották be a németség vezetői, valamint az ifjusági szervezetek, majd Anton Péter körzetvezető beszélt a nagy nap jelentőségéről és a német költészet e zsenjális képviselőjének tragikus életéről. Délben társasebéd volt, majd ebéd után néphangverseny. A záróbeszédet Bruckner Wolfram dr. mondotta, aki megemlékezett arról, hogy a németség vezetői a mult napokban önvédelmi célból népcsoportuk felfegyverkezését kivánták és ehhez elvben már hozzájárulást is nyertek. Bruckner a rekvirálások azonnali megszüntetését és a németeknek a hadseregből való azonnali elbocsájtását kérte. Lenau szobrán számos koszorut helyeztek el. Kuhna Richárd dr. német konzul horogkeresztes zászlócskával diszitett koszorut tett le. Az ünnepségen a hatóságok képviseletében Popovici Virgil ezredes, prefektus jelent meg, mig a Magyar Népközösség küldöttségét Kakuk János dr. vezette.

Vasüzlet áthelyezés!

Vasüzletemet Calea Radnei-ut 59. szám alól

Mos Ajun 20 szám alá helyeztem át.

Lengyel-vasüzlet. Telefon: 26-73.

= Aradmegyében állatjárvány lépett fel. Aradmegye különböző községeiben lépfene és bárányhimlős megbetegedések történtek. Az aradmegyei borosjenői járásban több szarvasmarha pusztult el lépfenében, mig a kisjenői és radnai járásban sok bárány betegedett meg himlőben. Az aradmegyei állatorvosi szolgálat megtette a szükséges intézkedéseket a járványos megbetegedések leküzdése érdekében.

Megkezdődtek Craiovaban a román-bolgár tárgyalások

Bucurestiből jelentik: A bucuresti lapok az alábbiakat közlik:

Hétfőn, augusztus 19-én kerül sor Craiovában az első román—bolgár megbeszélésre. A román bizottság tagjai: A. Cretianu volt államtitkár, Crutescu meghatalmazott miniszter és Horia, Constanta polgármestere, volt államtitkár.

A politikai megbeszélések a megállapitott terv szerint fognak folyni.

A bolgár küldöttség vezetője Komanoff volt bucuresti-i román követ, tagjai: Popoff tábornok, a várnai helyőrség parancsnoka, Papazoff, a bolgár semmitőszék volt tanácsosa, Angheleff, a külügyminiszter titkára és Moloff.

Szófiában minisztertanácsot tartottak, amelyen Filoff bolgár miniszterelnök bejelentette, hogy a román kormány hétfőre értekezletre hivta Craiovára a bolgár megbizottakat. Miután Románia Bulgária területi igényeit alapjában elismerte, ennek következtében Craiován voltaképpen csak az átadás technikai kérdéseit — Déldobrudzsa átadása az 1912. határ alapján — beszélik meg, utána pedig alá irják az erre vonatkozó egyezményt.

A bolgár küldöttség vezetője Komanoff volt bucruesti-i bolgár követ lesz. Bucurestiben ezzel a román—bolgár kérdést lezártnak tekintik.

A bucuresti-i rádióállomás este tiz órakor hiradásában szintén bejelentette, hogy Craiován hétfőn délelőtt megkezdik a román—bolgár tárgyalásokat, amelyeket a román kormány ama vágya hivott életre, hogy békés uton intézze el a vitás kérdéseket. A craiovai tárgyalások szinhelye a helytartóság épülete. A román megbizottak vasárnap este indultak el Bucurestiből, mig a bolgár kiküldöttek hétfő reggel nyolc órakor hajón érkeztek Calafatba és onnan vonaton folytatták utjukat Craiova felé.

Szófiából jelentik: A bolgár lapok hétfő reggeli számaikban a Craiován megkezdődött román—bolgár tárgyalásokkal foglalkoznak s annak a reményüknek adnak kifejezést, hogy az összes kérdések békés és azonnali elintézést nyernek. A „Zora" cimü lap azt irja, hogy Craiován helyreállitják a baráti és jószomszédi viszonyt a két állam közt és a két ország közötti határ: „Barátságon alapuló határ lesz", mely biztositja Romániának a kijáratát a tengerhez, bizonyitani fogja, hogy a bolgár nép méltányolja azokat a nagy szolgálatokat, amelyeket Románia tett, amikor Bulgária felszabadult idegen uralom alól. A „Zerea" cimü lap kihangsulyozza, hogy mindkét fél megelégedésére oldódik meg a román—bolgár probléma és ez ujabb biztositéka lesz a bolgár—román nemzet közötti jóviszonynak.

Bulgária nem mozgósitott!

Szófia. A bolgár távirati irodát felhatalmazták annak a hivatalos megcáfolására, mintha Bulgáriában egyes tartalékos évfolyamokat behivtak volna. Ezek a hirek — hangzik a hivatalos bulgár cáfolat — egyszerü kitalálások és annyi igaz csupán, hogy igen kisszámu, még kiképzetlen létszámot hivtak be kiképzés céljából.

= **Megszüntettek a nemzetgazdasági miniszteriumban több bizottságot.** Leon nemzetgazdasági miniszter rendelkezést adott ki, amelynek értelmében a miniszteriumban müködő több bizottságot megszüntet, másokat pedig átszervez.

— **Uj helyiségben Pilisiné Böhm Elly közismert kozmetikai szalonja.** Pilisi Gézáné Böhm Elly, az előnyösen ismert, aranyéremmel kitüntetett, okleveles kozmetikusnő, most helyezte át szépészeti szalonját az A. Iancu-téren levő, volt Bársony-ház első emeletére. A fővárosi szinvonalu szalon minden látogatóra kellemes benyomást tesz. A tágas terem hatalmas ablakain keresztül akadálytalanul hatol be a világosság, a modern higiéniának legfontosabb kelléke. A bonyolult gépezetek ragyogva állanak helyeiken. Fényüket viszszaverik a falakon elhelyezett hatalmas tükrök. Általában megállapitható, hogy Pilisiné uj szalonjában minden meg van, amire a korszerü kozmetikában szükség lehet. S minden annak a szolgálatában áll, hogy a szépség hiányt ne szenvedjen, vagy pedig hogy elejét vegyék a hibáknak és hathatósan pótolják azokat. Mindezek biztositásaképen aranyérem függ az uj kozmetikai szalon falán. Ez támasztja alá az aradi közönség bizalmát a kozmetikai intézet vezetője iránt, aki uj, kibővitett szalonjában még fokozottabb kedvvel és sikerrel látja el feladatát.

Erdély és Bánát részére

keresek azonnali alkalmazásra jutalék ellenében jómegjelenésü, a könyv- és papirkereskedésben, valamint ékszerüzletekben jólbevezetett utazót, az egész országban évek óta bevezetett, könnyen eladható cikkek árusitására. Részletes ajánlatokat referenciákkal, fényképpel: Max Grundhand Bucuresti Cal. Victoriei 41., Pasagiul Român 19. cimre kérünk.

— **Véres verekedés egy temesmegyei község korcsmájában.** Temesvárról jelentik: A Temesvár közelében levő szakállházi korcsmában véres verekedés robbant ki. Vasárnap táncmulatság szinhelye volt a vendéglő nagyterme. Kádár Miklós, husz esztendős, bihermegyei születésü béres a verekedés következtében a helyszinen meghalt, mig egy másik fiatal legényt életveszélyes sérülésekkel a temesvári közkórházba szállitottak. Számosan a verekedés résztvevői és lecsendesitői közül kisebb-nagyobb sérüléseket szenvedtek. A verekedés ügyében az ügyészség meginditotta a vizsgálatot.

— **Betörtek egy temesvári mérnök lakásába.** Temesvárról jelentik: Ismeretlen tettesek behatoltak dr. Klein Ernő mérnök belvárosi villalakásába és a lakást teljesen feldulva, onnan 80.000 lei készpénzt, továbbá körülbelül 60.000 lei értékü ékszert raboltak. A tettesek kézrekeritésére megindult a nyomozás.

Az áruló csók

A damaszkuszi rendőrség az utóbbi két hétben sajátságos vizsgálatot inditott. Detektivek kerestek fel Damaszkusz minden szépészeti szalonját és az ottlevő összes ajakruzs-fajtákat feljegyezték és azoknak vegyi összetételét a legalaposabban megvizsgálták.

Két hét multa az egyik szépészeti intézet tulajdonosnőjét a rendőrségre idézték. Az illetőnek be kellett mondania vásárlóközönségének személyi adatait. Néhány nappal később Damaszkusz egyik legelőkelőbb éjjeli mulatójának feltünő szépségü francia táncosnőjét letartóztatták. A táncosnő a feltett kérdésekre azonnal bevallotta, hogy R. M. gazdag arab kereskedőt ő ölte meg féltékenységből.

A rejtélyes bünügy előzményei a következők: Néhány héttel előbb meggyilkolták a fentebb emlitett arab kereskedőt. A detektivek semmi irányadó nyomot nem találtak, ami a gyilkos személyének földeritésére vezetett volna. Csak egy kis piros foltot vettek észre az áldozat homlokán, ami gyanut keltett. Eleinte azt hitték, hogy vérfolt. A vizsgálat azonban megállapitotta, hogy a vörös nyom ajakruzstól származik. A további fejlemények azután önmagaktól következtek. Könnyü volt feltételezni, hogy amikor az arabot megölték, a gyilkos egy utolsó csókkal bucsuzott tőle.

Kémiai vizsgálatok az ajakpirositó pontos összetételét is napvilágra hozták és ezt a tényt követték a fentebb emlitett nyomozások, mig végül a rendőrségre felidézett kozmetikai intézet tulajdonosnő adatai alapján jutottak el a nyomozó hatóságok Marielouise S. személyéhez, aki az árulé ruzst rendszeresen vásárolta.

A feltünően szép táncosnő vallomásában beismerte, hogy ő ölte meg az arabot, de hangoztatta, hogy tettét féltékenységből követte el, mert az arab kereskedő elhagyta őt és más nők után érdeklődött.

— VASUTI SZERENCSÉTLENSÉG BULGÁRIÁBAN. Szófia. Duknica mellett vasárnap éjjel összeütközött két személyvonat. Egy utas meghalt, ketten sulyosan, öten könnyebben megsebesülek.

— **Uj könyv.** A közeljövőben jelenik meg az erdélyi könyvpiacon Köves Jenő „Egy sok tragédiát átvészelt lélek önvallomásai" cimü munkája, amelyben a mai kor társadalmi tükörképét adja a szerző.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

VOJTEK gyógyszertár, Bulev. Regina Maria

DANCIU gyógyszertár, Piata Mihai Viteazu

BERNÁTH gyógyszertár, állomással szemben

BERGER gyógyszertár, Saguna-uta

Adakozzunk a magyar közmüvelődésre! A Magyar Népközösség könyvtára minden magyarnak rendelkezésére áll dijtalanul, A tárgymutató elkészitése előtt könyvadományok szives beküldését kérjük a Iosif Vulcan ucca 12. szám alatt levő Központi Irodába

SPORT KÖZLÖNY

Az ATE az AMTE, az Egyetértés az AAC és a Ripensia a Gloria csapatát győzte le vasárnap

Vasárnap Aradon több barátságos mérkőzést bonyolitottak le, melyek egyrésze meglepetést hozott. Ezek közé tartoznak az AMTE, valamint az AAC veresége és a Transilvania győzelme a Titanus fölött. A Gloria csapatát az edzésben már előrehaladott Ripensia könnyen győzte le. Beszámolónk a vasárnapi mérkőzésekről a következő:

Ripensia—Gloria 4:1 (3:1).

A Gloria-pályán körülbelül 400 néző volt kiváncsi a Ripensia—Gloria találkozóra. A küzdelmet az egységesebb és jobb erőnlétben lévő Ripensia nyugodtan nyerte. Az első percekben Farkas lövi a Gloria egyetlen gólját, majd Dobay egyenlít és ugyancsak ő szerzi meg a vezetést. Bindea növeli a gólarányt, majd a második félidőben Simatoc beállitja a végeredményt. Biró: Marita.

ATE—AMTE 5:2 (1:0). A két csapat edzőmérkőzésén az AMTE első csapatából csak Reinhardt szerepelt. A gólokat Galut (2), Tóth (2) és Lantos, illetve Reinhardt II (2) szerezték.

Egyetértés—AAC 5:1 (3:1). Az Egyetértés megérdemelten győzött. Góllövők: Csonka (2), Szőlősi, Vágási és Merkli, illetve Vass.

Transilvania—Titanus 5:3 (1:1). A Titanus több tartalékkal állt fel. A gólokon Niga (2), Tasin, Szilágyi és Craciun, illetve Harnisch, Ray és Leptich osztozkodtak.

Unirea—Hakoah 1:1 (1:0). Változatos játék után döntetlenül végződött a két csapat találkozása.

AAC ifj.—Egyetértés ifj. 6:0 (3:0). Titanus ifj.—Transilvania ifj. 4:2 (3:0).

A Textilgyár csapata nyerte a Fogarassy-serleget

Befejezést nyertek a Fogarassy-cég által kiirt kupa-mérkőzések

Nagy érdeklődés mellett folytak le a Fogarassy-kupa döntő mérkőzései, amelyek a várakozásnak megfelelően szép és élvezetes sportot hoztak. Minden dicséretet megérdemel az agilis Fogarassy-cég az értékes dijakért lefolyt torna életrehivásáért s az egyetemes sportnak még sok ilyen bőkezü pártfogóra volna szüksége. A tornát a Textilgyár csapata nyerte meg — megérdemelten, a harmadik dijat pedig a Hampel-cég együttese. Beszámolónk a mérkőzésekről:

Hampel-cég—FITA 3:2 (2:1). Csapatok: Hampel-cég: Fekete — Vincze, Göpfricht — Linguran, Szegedi, Maurer — Fäder, Barbu, Pintér, Sipos, Marian. FITA: Czápos — Balázs, Dondea — Pop, Cortoraciu, Lipták — Odiaci, Takács, Caracianu, Feja, Rékási. A végig jobb szabó-csapat megérdemelten győzött. Góljain Marian, Fäder és Pintér osztoztak, mig a FITA góljait Takács és Caracianu lőtték. Biró: Fäder.

Textilgyár—Fogarassy-cég 4:1 (3:1). Csapatok: Textilgyár: Török — Kovács, Jakab — Szabó János, Szabó Béla, Szurgyi — Gerold, Puskás, Dvorzsák, Karabell, Szabó József. Fogarassy-cég: Miszlai — Mucsi II., Nagy II. — Debreczeni, Sándor, Faragó — Ricsán, Dalacsi, Nagy Béla, Péter, Ionescu. Nagyon szép mérkőzés, amelynek első gólját 11-esből Nagy Béla szerezte meg a Fogarassy-cégnek. Ugyancsak 11-esből Szabó Béla egyenlitett, majd pedig Szabó József és Karabell lőtték az első félidő góljait. Szünet után Karabell állitotta be a végeredményt. A győztes csapatból Török, Szabó Béla, Gerold, Karabell és Szabó József, a Fogarassy-cég együtteséből Miszlai, Sándor, Faragó, Ricsán, Nagy Béla és Ionescu tüntek ki. Biró Karlich.

Vasárnap fejezik be az AAC old-boys teniszversenyének mérkőzéseit

Pompás küzdelmeket hozott a verseny

A szokásos ünnepi külsőségek között folyt le vasárnap az AAC hagyományos oldboys-teniszversenye, amelyen a legjobb oldboys-játékosok kivétel nélkül startlhoz álltak. Nagyon szép, élvezetes küzdelmeket hozott a verseny, amelyen azonban éppen a nagyszámu indulóra való tekintettel csak a párost tudták befejezni, az egyes verseny befejezésére augusztus 25-én vasárnap kerül sor.

A „férfi" egyes eredményei a következők: Fehér AKE—Dénes AAC 6:2, 6:3. Obetkóné AAC—Berov Glória 6:1, 6:3. Vámos AAC—Tomi Aradul 6:3, 6:2, Bánhidy AAC—Tesici dr. Gloria 6:2, 6:2. Craznic dr. Gloria—Szalay ATE 6:0, 6:3. II. forduló: Pataky AAC—Obetkóné AAC 6:0, 6:1. Vámos AAC—Craznic dr.-né Gloria 6:1, 6:1. Craznic dr. Gloria—Bánhidy AAC 6:2, 6:2, elődöntő: Craznic dr. Gloria—Vámos AAC 6:2, 6:4. Craznic dr. tehát már a döntőben van, mig a döntő másik résztvevője a Fehér AKE—Pataky AAC mérkőzés győztese lesz. A két harmadik Vámos AAC és a fenti mérkőzés vesztese.

A párosban, ahol a küzdelmeket befejezték, az eredmények a következők: Pataky, Dénes AAC—Craznic dr., Berov Gloria 5:7, 6:4, 6:0. Szalay ATE, Fehér AKE—Tomi Aradul, Tesici dr. Gloria 6:1, 6:0, elődöntők: Vámos, Bánhidy AAC—Obetkóné AAC, Craznic dr.-né Gloria 8:6, 6:4, Pataky, Dénes AAC—Szalay ATE, Fehér AKE 6:1, 6:0. Döntő: Pataky, Dénes AAC—Vámos, Bánhidy AAC 6:3, 6:1. Végeredmény: 1. Pataky, Dénes AAC, 2. Vámos, Bánhidy AAC, 3. Szalay ATE, Fehér AKE és Obetkóné AAC, Craznic dr.-né Gloria.

A rendező egyesület bőkezüen gondoskodott a dijazásról és az elsők aranyozott, a második és harmadik helyezettek pedig ezüst éremdijazásban részesültek, illetve az egyes versenyben részesülni fognak. A szakszerü rendezés Holló István igazgató és Kristyóry Gábor szakosztályvezető érdeme.

Az Astra vezet a Szablóczky old-boys vándordijban

A Szablóczky vándordijas oldboys-tornán vasárnap csak két mérkőzést bonyolitottak le és a több mérkőzést lebonyolitott Astra került az élre. A táblázat igy alakult:

1. Astra	6	4	1	1	10	4	9
2. AAC	4	3	1	-	10	3	7
3. Birók	5	3	-	2	23	12	6
4. ATE	6	2	2	2	10	11	6
5. Gloria	4	2	1	1	7	6	5
6. Crisana	6	1	3	2	8	16	5
7. Hakoah	6	1	-	5	8	19	2
8. Unirea	5	1	-	4	8	13	2

Beszámolónk az alábbi:

Crisana—Hakoah 3:1 (3:1). Megérdemelt győzelem. Ardelean (2) és Tanase, illetve Weinbergex a góllövők. Biró: Jakab.

Astra—ATE 2:1 (0:1). Nagy harc után nyert az Astra. Mladin és Mezei, illetve Weichelt I. szerezték a gólokat. Biró: Polareczky.

O Belföldi labdarugó-eredmények: Bucuresti: Carmen—Socec Lafayette 4:1 (3:0). A Carmen nyerte a „Loghin Kupa" döntőjét. Kolozsvár: Universitatea—Victoria 5:1 (3:0). Ezen a mérkőzésen Szaniszló Zoltán is játszott az egyetemi csapatban. Resica: UDR—Kinizsi 7:2 (4:1). Brassó: FC Ploesti—ACFR 5:1 (2:1). Torda: Muresul—Cimentul 4:3 (3

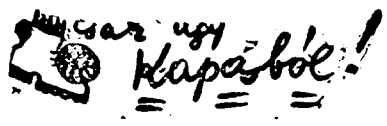

A magyar NB-be való bekerülésért vasárnap játszották le Budapesten a minősitő döntőjét, amelyen a BSzKRT 5:2 (3:2) arányban győzte le a MÁVAG csapatát és igy a BSzKRT került a magyar nemzeti bajnokság első osztályába. A B) osztályba való bejutásért lejátszott minősitőn az MTK 2:1 (2:1) arányban ujból legyőzte a Csepeli MOVE-t és igy az MTK került a második osztályba.

*

Szabadkán vendégszerepelt vasárnap a Ferencváros csapata és változatos játék után 2:1 (0:0) arányban győzött a Bácska felett. Az első félidőben bemutatószerü játék folyt, szünet után Czirán révén a honi csapat jutott vezetéshez, de Sárosi III. egyenlitett, majd Kiszely megszerezte a győztes gólt.

*

Szombathelyen vasutasbajnoki döntőt játszottak, amelynek során a Haladás csapata fölényesen 9:1 (3:1) arányban győzte le a Törekvés együttesét.

A magyar B) csapat vezet a három nemzet vizipóló-tornáján

Budapest. Vasárnap játszották a három nemzet vizipóló-tornájának másodnapi mérkőzéseit, amelyek meglepetést hoztak: a német válogatott, amely szombaton — mint megirtuk — 7:0 arányu vereséget szenvedett a magyar B) csapattól, 5:5 arányban döntetlenül végzett a magyar A) válogatottal. Beszámolónk a következő:

NÉMETORSZÁG—MAGYARORSZÁG 5:5, (3:1). Kislégi gólját Kummer egyenlitette, sőt Hauser és Hetfeld góljaival a németek jutnak előnyhöz. Szünet után a magyarok Kislégi 3 góljával 4:3 arányban vezetnek, de Kummer egyenlit. Kislégi révén ismét a magyarok vezetnek. Hetfeldnek azonban sikerül egalizálnia.

MAGYARORSZÁG B)—OLASZORSZÁG 6:3 (1:1). A magyar B) válogatott biztosan győzött.

Az első nap után a sorrend a következő:

1. Magyarország B)	2	2	-	-	13	3	4
2. Magyarország A)	2	1	1	-	10	6	3
3. Németország	2	-	1	1	5	12	1
4. Olaszország	2	-	-	2	4	11	-

Kedden a németek az olaszokkal, a két magyar csapat pedig egymás ellen játszik.

Szilágyi 10 kilométeres csucseredménye a magyar atlétikai bajnokság másodnapi eseménye

Budapest. A magyar atlétikai bajnokság elsőnapi eredményeit már vasárnap közöltük, alább a második versenynap eredményeit adjuk. A legkiválóbb eredményt Szilágyi érte el 10.000 méteren, aki nemcsak legyőzte Kelent és Csaplárt, de uj magyar országos csucsot is javitott. Az eredmények:

1500 m.: 1. Harsányi 3 p. 54.6 mp. 2. Szabó 3 p. 55.8 mp. 3. Aradi 3 p. 59.6 mp. Sulylökés: 1. Németh 1480 cm. 2. Darányi. 3. Rákhely. 200 m.: 1. Gyenes 22.1 mp. 2. Pelsőczi. 3. Szigetvári. 400 m.: 1. Góbv 50.5 mp. 2. Vadas. 3. Jagicza. Magasugrás: 1. Gáspár 182 cm. Diszkoszvetés: 1. Horváth 5061 cm. 2. Kulitzy 4726 cm. 3. Remecz. 400 m. gát: 1. Karácsonyi 56.6 mp. 2. Nádasdi 56.8. 3. Kiss 57.1 mp. Hármasugrás: 1. Somló 1407 cm. 2. Dusnoki. 3. Somogyi. 10.000 m.: 1. Szilágyi 30 p. 3.8 mp. magyar csucseredmény. 2. Kelen 30 p. 34 mp. 3. Csaplár 31 p. 16.6 mp. Kalapácsvetés: 1. Kemény 4615 cm. 2. Rácz. 3. Németh.

O Jó eredmények a budapesti uszóversenyen. A Budapesten lebonyolitott uszóverseny második napján szintén jó eredmények adódtak. A fontosabbak a következők: 800 m.: 1. Tátos 10 p. 16 mp. 2. Gróf. 3. Vörös. 200 m.: hölgy: 1. Szigeti-Wargha E. 3 p. 15.8 mp. 2. Felhős. 3. Salgó 100 m. hölgy gyors: 1. Ács Ilona 1 p. 10 mp. 2. Sándor. 100 m. melluszás: 1. Angyal 1 p. 14 mp. 2. Fábián. 3. Vágó. 100 m. gyors: 1. Eleméri 1 p. 00.4 mp. 2. Tátos 1 p. 00.8 mp. 3. Végházi 1 p. 01.4 mp. 4. Körösi. Müugrás: 1. Hidvéghy 143.33 pont 2. Kegyes. 3. Balk.

TEKESPORT

Az AAC nyerte a „Bronzember" vándordíjat is

Nagyszerü küzdelmek közepette fejeződött be vasárnap a Fortuna által alapitott „Bronzember" vándordij mérkőzés-sorozat, mely valamennyi egyesületünk tartalékcsapatait állitotta sorompóba. A mérkőzések elejétől végig hatalmas küzdelmeket eredményeztek és szinte mérkőzésről-mérkőzésre emelkedő nivót mutattak, a végküzdelemben pedig a legjobb elsőosztályu szintet ütötték meg. Ez a körülmény tekesportunk örvendetes fejlődését tanusitja és azt mutatja, hogy az utánpótlás nevelését egyesületeink elsőrangu szükségességnek tartják. A mérkőzések rendezésével a Fortuna bizonyságot tett nagyszerü szervezőképességéről és a játékok programszerü gördülékeny lefolytatásával komoly sikert és elismerést aratott.

A vándordij első védője az AAC kiváló tartalékgárdája lett, valamennyi mérkőzését győzedelmesen játszotta le egyre emelkedő játékkészséggel mely végül is a Metalurgistul elleni döntőmékőzés 226 fás eredményében érte el pompás csucspontját. Csapatának minden tagja komoly felkészültséggel, győzelemre törő lelkesedéssel küzdötte végig a mérkőzéseket, mely erényeknek jutalma az értékes végső győzelem lett.

A Metalurgistul csapata volt a vándordijmérkőzések másik kiemelkedő együttese, mely bár első mérkőzését — talán balszerencséje miatt — elvesztette, de később lankadatlan akarással és egyre fejlődő játékkészséggel, mérkőzésről-mérkőzésre javuló tudással a döntőbe verekedte fel magát, hol egy pillanatnyi elgyengülése a rutinirozott atlétáktóli vereségét eredményezte. Játékuk a közeljövőben meginduló bajnokság egyik favoritját sejtteti.

Igen jól szerepelt még a rendező Fortuna és az ujjászervezett Infrătirea csapata is, de megfelelt a Tricolor is.

A második fordulóban, vasárnap lejátszott mérkőzések eredményei a következők:

Tricolor—Transilvania 167:136. Mérsékelt formában játszott mindkét csapat és a mérkőzést a 11 emberrel kezdő és csak a negyedik menetben kiegészülő Tricolor nyerte 48+26+36+57 menetek után, mig a Transilvania 33+39+34+30-as részeredményeket játszott. Biró Nedici.

Fortuna—Prieteni 201:153. A végig jól játszó Fortuna könnyen győzött a jól kezdő de egyre jobban visszaeső Prieteni ellen. A Fortuna 54+35+50+62-es részeredményeivel szemben a Prieteni 60+35+32+36-os meneteket játszott. Biró Dobra.

Metalurgistul—Tricolor 209:203. Az egyre jobban kibontakozó Vasas csapat 35+68+53+53-as menetek után győz, a jól játszó Tricolor ellen, mely 44+39+53+67-es részeredményeket játszott. Biró Albu.

AAC—Infratirea 206:192. Az eddig veretlen két csapat találkozása izgalmas volt és az atléták a harmadik menetben szerzett előnyükkel biztosan nyertek. 54+44+56+52 volt az atléták részeredményei, mig az Infratirea 42+54+44+52-es meneteket játszott. Biró Szilágyi.

Metalurgistul—Fortuna 219:209. Az elődöntőbe jutásért vivott harc végig nivós volt. Az első két menet után a Fortuna látszott győztesnek, de a két utolsó menetében mindent beleadó Vasas legénység maga javára forditja a mérkőzés sorát. 35+44+70+70 volt a Vasasok részeredménye, mig a Fortuna 44+59+53+53-as meneteket produkált. Biró Hanga.

Metalurgistul—Infratirea 200:172. Két jó és két gyengébb menet után jutott a Vasas csapat a döntőbe, a kedvét vesztett Infratirea ellen. 58+35+45+62-es meneteket játszott a Metalurgisul, mig az Infratirea részeredményei 42+43+44+43 voltak. Biró Albu.

AAC—Metalurgistul 226:221. Végig érdekes és hatalmas küzdelemben dőlt el a vándordij sorsa melyet a kétségtelenül legjobb csapat, az atléták együttese nyert meg minimális különbséggel, az egymás után három mérkőzést játszó és második menetét balszerencsével teljesitő Vasasok ellen. A Metalurgistul kezd jobban, 71 fát üt, mellyel szemben az atléták 61-ig jutnak. A második menetben rosszul bont többször a Vasas csapat, igy eredménye csak 34, mig a nyugodtan játszó atléták 50 fát érnek el és hat faelőnyhoz jutnak. Hiába erősit a Vasas és 53, majd 63-as meneteket játszik, az AAC 53 és 62-vel válaszol és mindössze egy fát ad le előnyéből végül 5 fával nyeri a versenyt és a „Bronzember" vándordij első védője lett. A döntő mérkőzésre a két csapat a következő legénységgel állott ki: AAC: Blaskovits, Laubender, Szalma, Mezei III. Schneider, Czvitkovits, Thémes, Pewsek, Renyé, Buschsbaum Vandracsek Horváth III. — Metalurgistul: Szabó, Stefán, Fekete, Suta, Párducz, Hévizi, Bogdán Zsurka, Vincze, Farsang, Vancsik, Polánszky. Biró: Gligorescu Stefan.

*

A Metalurgistul egyéni tekeversenye nagy érdeklődés mellett folyt le és jó eredményekkel zárult. A férfiak részére kiirt verseny győztese Hévizi (Met.) lett 18 fával, 2. Nuver (Fort.) 17 fa, 3. Farkas II. (Met.) 17 fa, 4. Párducz (Met.) 16 fa, 5 Kuhn (Met.) 16 fával. A női versenyben Szoliárné győzött 13 fa eredménnyel, 2. Brassován Rózsika 9 fa, 3. Farkas Mancika 9 fa. A győztesek és helyezettek pompás tiszteletdijakat nyertek.

*

A Transilvania—Prieteni 180:168. Az emlékzászló verseny második mérkőzését is a Transilvania nyerte meg, igy 352:330 összeredménnyel a zászló nyertese lett. A vasárnapi mérkőzésen a Transilvania 36+39+45+60-as részeredményeket játszott, mig a Prieteni menetei 54+35+36+43 voltak. Biró: Peja.

Nagyarányu emelkedés a borpiacon

Az ecetgyárak a nemzetgazdasági minisztérium hozzájárulását kérik az ecet árának emeléséhez

A borpiacon általában, az aradi piacot is beleértve, jelentős áremelkedés állott be. A boráraknak az elmult év őszén bekövetkezett emelkedése az addigi rendkivül alacsony árakkal volt magyarázható, amelyek természetszerüen emelkedtek, mihelyt a bor iránt fokozottabb érdeklődés nyilvánult meg és a kivitel megindult. A további áremelkedéseket a katasztrófális idei termés idézte elő. Mint ismeretes, egész Aradhegyalján peronoszpóra pusztitott, amely a szőlők legnagyobb részét tönkre tette.

Az elmult év októberében Aradhegyalján a bor ára lokonként 38 bani volt, decemberben 42 bani, februárban 50 bani, márciusban 70 bani, áprilisban 80 bani, májusban 1 leu, juniusban és juliusban 1.20 lei, augusztusban pedig 1.80 lei.

Temesvárról érkezett jelentés szerint Temesmegyében az ottani termésü átlagos tömegbor literenkénti ára 40—48 lejre emelkedett, de a termelők még ezen az áron is tartózkodnak az eladástól, mert további áremelkedést remélnek.

A borárak emelkedésével legutóbbi számában részletesen foglalkozik az Argus cimü bucurestii közgazdasági lap is, amely hangsulyozza, hogy országszerte rendkivül gyenge a szöllőtermés. Az Argus közlése szerint a bortermelő vidékeken a bor dekaliteriért 180—200 lejt kérnek. A borárak emelkedése megnehezíti a borkivitelt, mert a jelenlegi árak mellett a romániai borok külföldön már nem versenyképesek.

Mint ismeretes, ecetet a szöllővédelmi törvény értelmében csak borból szabad előállitani. A borárak rendkivüli emelkedése sulyos helyzetbe hozta az ecetgyárakat. A március negyediki törvény értelmében az ipari termékek árai tudvalevőleg csak külön miniszteri engedéllyel emelhetők. Az ecet gyártásához felhasznált nyersanyag, a bor, viszont nem esik a fenti korlátozás alá. Az ecetgyárosok a most előállott helyzetre való tekintettel a nemzetgazdasági minisztérium hozzájárulását kérik az ecetárak emeléséhez.

Hárommillió leszerelt katona és hárommillió menekült vár hazaszállitásra Franciaországban

Párisban vevőktől zsufoltak az áruházak: mindent összevásárolnak, amit csak lehet

Genfből jelentik: A svájci lapok érdekes tudósitásokat közölnek Franciaország sulyos problémáiról, az élet ütemének lassu megindulásáról és a menekültek tragikus helyzetéről.

Pillanatnyilag a legnehezebb helyzetben a menekültek és külföldiek vannak.

A franciák közül azok, akik nem hagyták el lakóhelyeiket, aránylag könnyebben tudnak megbirkózni a rendkivül nagy gazdasági nehézségekkel.

A külföldieknek hiába van nemes valutájuk, igen gyakran képtelenek átváltani a valutát francia frankra, mert sok bank még mindig zárva van. Különösen Párisban okoz komoly gondot a külföldieknek a valutabeszerzés.

Az amerikai állampolgárok Párisban az amerikai nagykövetség segitségét kérik, hogy segitse hozzá őket a megélhetésükhöz szükséges francia frankhoz. A nagykövetség azonban képtelen segitséget nyujtani az amerikaiaknak, mint azt az „United Press' jelenti. A bankforgalom korlátozása miatt ugyanis a nagykövetségnek még annyi frankja sincs, hogy a követségi tisztviselőket kifizethesse és ezért megtörténik, hogy csekkel fizeti alkalmazottait. Az amerikai követség csekkjét természetesen a városban elfogadják fizetési eszközül és a csekkel történő fizetésnek az az előnye, hogy az amerikai követség időt nyer a francia frank-összegek beszerzésére.

Az ipari tevékenység ismét megindult. A nagyváros vendéglői napról-napra zsufolva vannak az étkezési időkben. A mozik látogatottsága is mutatja, hogy Páris lakossága magához tért kábultságából és már szórakozásra is gondol. A mozik nézőterén mindennap nagyobbszámu a közönség. A mozikban most mutatják be a „párisi csatáról", illetőleg a német győzelmet eldöntő somme—aisnei offenziváról készitett filmfelvételeket.

Érdekes, hogy a párisi mozik amerikai filmeket nem játszanak, hanem német és francia filmeket mutatnak be.

A nagy áruházakban is igen élénk a forgalom. A párisi háztartások hónapok óta nem vásároltak és most a nyugalom helyreálltával a párisi háziasszonyok igyekeznek felujitani háztartásaik készleteit.

Az áruházakban nagy a tolongás és a párisiak mindent összevásárolnak, amit lehet: konzerveket, fehérnemüt, ruhát, cipőt, stb.

Az ujságok, amelyek ismét Párisban jelennek meg, közlik a német hadifogságba került francia katonák névsorajt és ezzel hozzájárulnak a nyugalom helyreállitásához, mert a fogolylisták alapján igen sokan találják meg elveszettnek hitt hozzátartozóikat. Mint a „Journal de Genéve" irja, igen sulyos gondot okoz a kormánynak a menekültek hazaszállitása.

Nemcsak a francia menekültekről van szó, hanem a belga és holland menekültek sokszázezernyi tömegéről is. A német, amerikai és francia segélyszervezetek munkája egyre jobban halad és naponta több vonat indul menekültekkel zsufolva Belgium és Hollandia felé.

Francois Pietri közlekedésügyi miniszter az „Echo de Paris"-nak adott nyilatkozatában ismerteti a menekültek hazaszállitásának nehézségeit. Eszerint a francia vasutaknak 1.700.000 leszerelt francia katonát és 1.200.000 volt belga katonát kell még hazaszállitaniok.

— Ami a menekülteket illeti, akik jogos türelmetlenséggel várják hazaszállitásuk óráját — mondotta a miniszter — ezeknek száma legalább hárommillióra rug, tehát összesen hatmillió embert kell szállitaniok rövid idő alatt a francia vasutaknak.

A romániai Német Népközösség küldöttsége Gigurtu miniszterelnöknél

Nagyszebenből jelentik: A „Siebenbürgisch Deutsches Tageblatt" irja:

„A romániai német népközösség vezetőségének tagjai Hans Otto Roth dr. szenátor és Andreas Schmidt péntek este hat órakor megjelentek Ion Gigurtu miniszterelnök előtt és előterjesztették a német népcsoport sürgős kivánságait. A [illegible] a németek katonai szolgálata, valamint a rekvirálások kérdésének megoldását kérte. Hasonlóképpen kérték a német önvédelmi szervezetek felállitásának jogát és azt, hogy a német népcsoport a közigazgatásban résztvegyen. A miniszterelnök a német népcsoport küldötteinek kijelentette, hogy a jövő hét közepéig e kérdésben a kormány végleges állásfoglalását közölni fogja. A német népközösség vezetőségének tagjai ezután megjelentek Manoilescu külügyminiszter előtt, akinek szintén előadták a német népcsoport legsürgősebb kéréseit és kivánságait."

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Miniszteri tájékoztató rendelkezés a tisztviselők és munkások szabadságidejéről

A munkaügyi minisztériumba ujabban érdeklődések érkeztek a különböző vállalatok részéről az 1940 julius 24-iki törvény alkalmazásával kapcsolatban. Ez a törvény tudvalevőleg a rendkivüli időkre való tekintettel külön szabályokat tartalmaz a munka megszervezésére vonatkozóan. Ennek a törvénynek 6. szakasza értelmében egyes vállalatoknál bizonyos feltételek mellett a nyári szabadság felfüggeszthető, ezzel szemben az alkalmazottak külön dijazást kapnak a vállalatok részéről. A 6. szakasz alkalmazására vonatkozóan a vállalatok érdeklődésére a minisztérium 28.974—1940. szám alatt a következő magyarázatot adta: A julius 24-iki törvény 6. szakaszában foglalt esetekben megkapja szabályos fizetését, amely amugy is járt volna neki a szabadság idejére és ezen az összegen kivül kell kifizetni részére azt a külön dijazást, amelyet a szóban levő törvény 6. szakasza ir elő. Ugyancsak tájékoztatást adott ki a minisztérium a helyben mozgósitott alkalmazottak helyzetére vonatkozóan is. Annak idején beszámoltunk a minisztérium 23.013—1940. számu rendeletéről, amelynek értelmében a helyben mozgósitott munkások nem küldhetők szabadságra, munkahiány esetén pedig a hadsereg rendelkezésére kell őket bocsátani. A minisztérium most kiadott ujabb 29181—1940. számu rendeletében közli, hogy ugyanez az intézkedés nemcsak a munkásokra, hanem a magántisztviselőkre is vonatkozik.

Kereskedő-küldöttség kérte az 1 leies illeték megszüntetését a 30 leien aluli vásárlásoknál

Az Evenimentul arról ir, hogy az 50 leien alulli vásárlásoknál az 1 leies illeték éppen a lakosság szerény anyagi eszközökkel rendelkező rétegeit sujtja. Ezért a Sfatul Negusterescz központi szerve küldöttséget menesztett a pénzügyminisztériumhoz, ahol Enescu alminiszter fogadta a küldöttséget. A kiküldöttek kérték a 30 leies határ megállapitását az 1 leies illetéknek a fogyasztásban és a vásárokon való alkalmazásánál. Enescu alminiszter megigérte, hogy igéndulatnak megvizsgálja a kérést és rövidesen dönt.

Szabályozták a rádióval való kereskedelmet

Minden eladott rádióról jelentést kell tenni a rádiótársaságnak

A rádió-készülékek felszerelésére, bérletere és eladására vonatkozóan uj törvény jelent meg a Monitorul Oficial augusztus 15-iki számában. A törvény értelmében senki sem szerelhet fel, őrizhet, használhat, vagy adhat el rádikészüléket, ha nem rendelkezik a román rádiótársaság előzetes engedélyével. Ugyanez az engedély szükséges rádiókészülékek összeállításához és ezekkel a készülékekkel való állandó kereskedelemhez.

A következő szakaszok a rádió bérleti összegeivel foglalkoznak és megállapitják, hogy ezek a román rádiótársaság által megállapitott időpontokban egyenlitendők ki. Olyan esetekben, amikor a kifizetés nem történik a megállapitott időpontban, a bérleti összeg hivatalból 30 százalékkal emelkedik. Abban az esetben, ha az érdekeltek a rádiótársaságtól kapott fizetési felszólitás vételétől számitott 10 napon belül nem egyenlitik ki tartozásukat, a rádiótársaság foglalást, majd pedig később végrehajtást eszközöl náluk.

Rádiókészülékek, vagy pedig rádióalkatrészek eladása, viszonteladása, vagy bármily módon történő átadása csak abban az esetben történhetik, ha a vevő a fent emlitett előzetes engedéllyel rendelkezik. A rádiókereskedők és rádiószerelők kötelesek külön könyvet vezetni az eladásokról és ezekből a könyvekből havonta pontos kivonatokat kötelesek küldeni a román rádiótársaságnak. Azok, akik anélkül, hogy kereskedők lennének, eladnak rádiókészüléket, ezt ugyancsak egy hónap leforgása alatt kötelesek a rádiótársaságnak bejelenteni.

A törvény 30. szakasza foglalkozik a rádiókészülékek hitelben történő eladásával és leszögezi, hogy az alább következő szabályok csak azon esetekre vonatkoznak, amikor a rádiókészüléket olyan személyeknek adják el, akik előzetesen megkapták a rádiótársaság engedélyét, vagy már rádióelőfizetők. (Tehát ezek a rendelkezések nem vonatkoznak a kereskedők részéről történő eladásokra. A szerk.) A rádiókészülékek hitelben való eladásának keltezéssel ellátott irásos megállapodás alapján kell történnie. A megállapodásban fel kell tüntetni az eladó és vevő nevét és pontos lakhelyét, az eladási feltételeket, az árat, valamint a fizetés módozatait, a vevő rádióengedélyének számát, a rádiókészülék pontos leirását olyképpen, hogy a leirásból rá lehessen ismerni a készülékre. A hitelben történő eladás esetén a rádiókészülék a vételár teljes kiegyenlitéséig az eladó tulajdona marad. Két egymást követő részlet nem fizetése maga után vonja az eladási megállapodás felbomlását. Az eladó ebben az esetben megfelelő intézkedéseket foganatosithat annak érdekében, hogy a rádiókészüléket visszakapja. A már kifizetett részleteket az eladó kártérítésképpen megtarthatja. Erre vonatkozóan kérést kell intéznie a birósághoz, amely dönt a kérés fölött.

Háboru vagy mozgósitás idején és általában rendkivüli időkben minisztertanácsi jegyzőkönyvvel korlátozni lehet a rádióhallgatást.

Azok, akik olyan villanykészülékkel, műhellyel, üzemmel rendelkeznek, amelyek zavarhatják a rádióhallgatást, kötelesek ezeket olyan megfelelő szerkezetekkel ellátni, amelyek a zavarokat megszüntetik.

Négyszáz aradi telefonelőfizető számát kicserélik

A telefontársaság közölte az érdekeltekkel, hogy Aradon négyszáz telefonelőfizető számát technikai okok miatt kicserélik. Vasárnapról hétfőre virradó éjszaka megtörtént 150 telefonelőfizető számának kicserélése, mig a további munkálatokat keddről szerdára és szerdáról csütörtökre virradó éjszaka folytatják.

Kedden már megkezdődik az uj telefonkönyv szétosztása. Ebben a telefonkönyvben már az uj számok is szerepelnek.

= **Megállapitották a közintézmények számára szállitásra kerülő fa árát.** A Monitorul Oficial augusztus 16-iki száma közli azt az egyezményt, amelynek értelmében megállapitották azokat a tüzifaárakat, amelyeken a CAPS a közintézmények részére fát szállit.

= **A közintézmények által kiirt árlejtések esetében fizetendő illeték.** A Monitorul Oficial augusztus 15-iki száma helyreigazitást közöl, amely megemliti, hogy a Monitorul Oficial augusztus 10-i száma tévesen azt közölte, hogy a közintézmények által előirt árlejtések esetében fizetendő és a bélyegtörvény 15 szakasza 3. paragrafusának 1. bekezdésében szabályozott illetéket 1,68 százalékról 2 százalékra emelték. A helyes szövegezés szerint ezt az illetéket 1,70 százalékra emelték 1,68 százalékról.

Olaszország és Németország részére egyre nagyobb az exportkereslet az erdélyi állatpiacon

Temesváron most tartották meg az országos vásárt, amelyet általában lanyha felhozatal jellemzett. A marhavásárra alig kétezer állatot hajtottak fel, mig a sertésvásáron a tenyésztők mintegy kétezerötszáz állattal jelentek meg. A kereslet ezzel szemben igen élénk volt, ami az árak további szilárdulásához vezetett. A marhavásáron exportrendeltetésü ökörért élősulyban 21—24 leit, a belföldi rendeltetésü állatért 18—20 leit, páronként 26-30 ezer leit fizettek. Jól tejelő tehén ára darabonként 16—18 ezer, a gyengébb árué 8—10 ezer lei körül mozgott. A sertésvásáron a husállat kilójáért élősulyban 33 leit értek el, mig a zsirsertés kilójáért 35—38 leit kértek. A vásáron igen erős exportkereslet nyilvánult meg, különösen olaszországi kivitel céljaira, a keresletet azonban a tulságosan szük keretek között mozgó felhozatal nem tudta kielégiteni. Az állatvásár melletti kisipari vásár ezzel szemben igen élénk forgalmat bonyolitott le, különösen mezőgazdasági szerszámokban, ami különösen annak tulajdonitható, hogy katonai célokra igen sok szerszámot foglaltak le, másrészt a termelők jó hosszu idő óta tartózkodtak a vásárlástól.

= **FORGALMIADÓT FIZETŐ VÁLLALATOK FIGYELMÉBE!** A pénzügyminisztérium a forgalmiadó hathatósabb ellenőrzése érdekében rendelkezést adott ki, amelyben utasitja mindazon vállalatokat, amelyek forgalmiadó fizetésére kötelezettek, hogy az általuk használt raktárkönyveket és termelési könyveket, általában pedig a vállalatnál használt ürlapokat látamozás végett mutassák be a kivetési pénzügyigazgatóságon. A látamozás kérvény alapján történik és azt a pénzügyigazgatóság csak akkor eszközli, ha a könyveket és az ürlapokat a vállalatok előzetesen számozással látják el. Az érdekeltek a kérvényeket, valamint a vonatkozó irtokat személyesen vagy pedig postán juttathatják el az aradi kivetési pénzügyigazgatóság forgalmiadóosztályához, (II. emelet, 18. számu alj).

= **Módositották a társadalombiztositó pénztár alkalmazottainak fizetését.** A Monitorul Oficial augusztus 15-iki száma törvényt közöl amelynek értelmében módositották a társadalombiztositópénztár alkalmazottainak fizetését.

= **A só ára.** Az autonóm monoopolpénztár közleményt adott ki, amelyben a következőképen módositja a Monitorul Oficial augusztus 14-iki számában közölt só-árakat: Darált só kg. 3,30 lei őrölt só 3,30 tengeri só 3,30 lei kg.-ként. Ez a közlemény a Monitorul Oficial augusztus 15-iki számában jelent meg.

= **Eladott aradi ingatlanok:** Iancic Vasile és neje eladták a Str. Numa Pompiliu régi 36 sz. házat 100 ezer leiért Láng Róbert és nejének. — Tuiculescu Maria eladta a Calea Saguna 117 sz. házát 425.000 leiért Novac Ioan és nejének. — Crisan Ilie és neje eladták a Str. Sava Raicu 46 sz. házat 70.000 leiért Sbârcea Gheorghe és nejének. — Hencz József eladta a Str. Lahovari 5. sz. házát 120.000 leiért Tokai Péternének. — Szomoru Mária eladta a Gái, Str. Fântânei 158 négyszögöles telket 50.000 leiért Tóth Györgynek. — Schinagel Ferenc és társai eladták a Str. Ivriana 200 négyszögöles telket 45.000 leiért Tóth Istvánnénak. — Kovács Ferencné eladta a Str. Teodor Serb 6a sz. házát 100.000 leiért Sirokman Ferencnek. — Perva György eladta 101 négyszögöles telkét 100.000 leiért Balázs Andrásnénak. — Institutul de Credit si Pastr. al Comerciantilor Arad eladott a Rozer-düllőben egy 46 négyszögöles telket 12.000 leiért Sándor Máriának. — Ugyanaz ugyanott eladott egy 222 négyszögöles telket 14.000 leiért Tira Ávrámnénak. — Fischer Jánosné és társai eladták a Str. Blanduziei 11. sz. házat 30.000 leiért Hegedüs Juliannának.

= **A Consum** legujabb száma Románia külkereskedelmének első félévi mérlegét részletesen ismerteti és kimutatja, hogy közel öt és félmilliárd leies aktivummal zárult külkereskedelmi mérlegünk ez év első felében. Különös figyelmet érdemel külkereskedelmi forgalmunk árukategóriákszerinti ismertetése. A főbb cikkek közül kiemeljük a következőket: A közép- és délkeleteurópai uj termelési tervnek megfelelően már Romániában is megkezdődtek az uj gazdaságpolitika előkészitő munkálatai. Igéretet kaptak a szeszgyárosok, hogy az uj termelési kampány előtt összehivják az ármegállapitó bizottságot. Rendkivüli közgyülésen dönt a Mercur oravicai kereskedelmi részvénytársaság a vállalat további sorsáról. Különös figyelmet érdemel a pénzintézetek félévi mérlegeinek ismertetése. A gabonakereskedelem fellendítése érdekében ujabb rendelet készül. A Magyarországból kliringben importálható iparcikkek számát ujakkal egészitette ki a nemzetgazdasági miniszterium. Importengedély nélkül elvámolhatók a julius 31-ig beérkezett vámáruk. Az adó- és illetékrovatban részletes ismertetés található a bélyegtörvény, a fényüzési és forgalmiadótörvény és a rendkivüli, kétszázalékos eladási illetékre vonatkozó törvény módositásával kapcsolatban. Kérjen ingyen mutatványszámot a kiadóhivataltól: Kolozsvár, Str. Regina Maria 48.

Rádióműsor

— *Romániai időszámítás.* —

KEDD, AUGUSZTUS 20.

Radio România és Radio Bucuresti. 13: Időjelzés, kulturális hirek. 13.15: Hangverseny. 13.40: Énekhangverseny 14: Hirek. 14.30: Népzene. 14.50: Tánczene hanglemezekről. 15: Tudósitások

Radio România. 19.50: Hirek magyar nyelven.

Radio România és Radio Bucuresti. 20: Felolvasás. 20.15: A gáláns-kor zenéje hanglemezekről.

Radio România, Radio Bucuresti és Radio România rövidhullámon. 20.40: Hirek. 21: Olasz dalok. 21.25: Zongorahangverseny. 22: Hirek sporthirek. 22.20: Hirek a külföld számára német, olasz, francia és angol nyelven. 22.40: Operaelőadás hanglemezekről. Mascagni: Parasztbecsület. Szereposztás: Santuzza: Arangi Lombardi. Lola:. Maria Castagna. Turiddu: Antonio Melandri. Alfio: Gino Lulli. Lucia: Ida Mannarini. A Scala-opera zenekarát vezényli Molajoli.

Budapest I. 9: Hirek. 9.30: A Szent István-napi körmenet közvetitése. 13.20: Időjelzés. 13.30: dr. Leopold Antal latinnyelvü előadása. 13.40: Zenés őrségváltás és térzene. 13.20: Szent István intelmei fiához és hozzánk 14.45: Hirek. 15: Hanglemezek. 16: Erdélyi népdalok 16.30: II. sz. Regőscsoport. 16 50: Az Árpádok virágoskertje. Versek. 17.05: Az 1. honvédgyalogezred zenekara. 18: Hirek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: A Szentgyörgyi vonósnégyes. 18.25: Pusztaszer. Előadás. 18.50: Magyar nóták. 19 50: Hangképek a Szent István-napi sporteredményekről. 20.15: Hirek magyar és román nyelven. 20 25: Zarándoklás a Szent Király nyomában. 20.10: Sport. 21.20: A liliomos királyfi. Szinmü. 22.40: Hirek. 23.10: Budapesti Hangverseny Zenekar. 24: Hirek idegen nyelveken. 0.20: Cigányzene. 1.05: Hirek.

Budapest II. 12.15: Rendőrzenekar. 18.50: Ruszin félóra. 20.30: A korona és a kereszt harcosa. Felolvasás. 21: Hirek lóversenyeredmények. hirek szlovák és ruszin nyelven. 21.25: A rádió szalonzenekara. 23.35: Időjárásjelentés.

SZERDA, AUGUSZTUS 21.

Bucuresti rövidhullámu adó. 6.45: Reggeli müsor.

Radio România és Radio Bucuresti. 13: Időjelzés, kulturális hiradó. 13.15: Népzene. 13.35: A „Mezey" együttes hangversenye 14: Hirek. 14.30: Hangversenyzenekar. Hanglemezek. 15: Közlemények.

Radio România. 19.50: Hirek magyar nyelven.

Radio România és Radio Bucuresti. 20: Alex. Badauta előadása. 20.15: Müvészlemezek. Radio România, Radio Bucuresti és a rövidhullámu adó 20.40: Hirek. Nella Dumitru kisasszony operaáriákat énekel. 21.35: Kamarazene. Közremüködik a Teodorescu négyes. 22: Hirek, sporthirek. 22.20: Hirek német, olasz, francia és angol nyelven. 22.40: Take Sam Marina görög dalokat énekel. 22.55: Ion Fotino gordonkázik, zongorán kiséri Maria Fotino kisasszony. 22.15:—23.30: Könnyü zene. Hanglemezek.

Budapest I. 7.40: Ébresztő. Torna. 8: Hirek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek. 11: Hirek 11.20 és 11 45: Felolvasások. 12.10: Nemzetközi vizjelzőszolgálat. 13: Harangszó. Időjárásjelentés 13.10: Sallak Pál énekel 13.40: Hirek. 14.20: Időjelzés. 14.30: Szalonzene. 15.30: Hirek. 16: Árfolyamhirek. 17.15: Mese. 17.45: Időjelzés. 18: Hirek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Hanglemezek. 19: Felolvasás Teleki Mihályról 19.30: Hegedüszámok. 20: Külügyi negyedóra. 20.25: Hirek magyar és román nyelven. 20.25: Szülőföldem. Előadás 20.50: A három Erkel. Rádióábránd. 22.40: Hirek. 23.10: Tánczene. 24: Hirek idegen nyelveken. 0.20: Hanglemezek. 1.05: Hirek.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számu, 1938 julius 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapittatott meg: **Alkalmazást keresők, elveszett, eltünt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu.** Egyéb apróhirdetés **szavankint 2 lei.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő

ALKALMAZÁST KERES

Intelligens urinő bármilyen állást keres. Válaszokat „Szorgalmas" jeligére a kiadóba kér. 3915

Elsőrendü fehérvarrónő házakhoz ajánlkozik. Str. Trib. Axente 4. apart. 3. 3908

ALKALMAZÁST NYER

Bankhelyiségek takaritására megbizható nő kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. 3898

Fiatal boltiszolga, vagy idősebb kifutófiu felvétetik. Löwinger kötöttáru üzlet. 3905

Mindenes főzőnő azonnalra, vagy 1-re felvétetik. Cim a kiadóban. 3911

Bányavárosba egy főznitudó mindenes — lehet idősebb is — megbizható és jó bizonyitványokkal rendelkező, jó fizetéssel jelentkezhetik. Cim a kiadóban. 3912

Megbizható bejárónőt és egy jó családból való inast azonnalra keres Schulz-cukrászda. 3913

Kifutófiu és nyomdásztanuló felvétetik. Ienciu-nyomda. Bul. Carol 63. 3906

Biciklizni tudó kifutófiu füszerüzletbe felvétetik. Str. Miron Costin 1. 3897

Délelőttre bejárónő felvétetik. Strada Consistorului 42. 3900

Perfekt szakácsnő uriházhoz felvétetik azonnalra. Cim a kiadóban.

Fiatal füszeressegéd magas fizetéssel azonnal felvétetik. Kohn füszerüzlet. Str Closca-sarok. 3822

Nőiszabóságunk részére

nagymunkást és

2 napszabót

felveszünk, **M. NEUMANN**

BRASOV.

LAKÁS

Összkomfortos, ötszobás, elsőemeleti, balkonos lakás azonnal kiadó. Str. Moise Nicoară 9—11. 3667

Kétszobás, előszobás, konyhás lakás kiadó. Ugyanott egyszoba, konyhás lakás kiadó szept. 1-re. Egy takaréktüzhely eladó. Str. Gr. Alexandrescu 26.

Egyszobás, uccai, száraz, szép nagy, magasföldszintes szoba, konyha speisből álló lakás kiadó. Str. Cantacuzino 53—55. 3877

Kétszobás lakás mellékhelyiséggel szept. 1-re kiadó. Str. Crisan 3. 3841

Kiadó uj házban háromszobás ultramodern lakás. Megtekinthető naponta 4—6 között. Str. Bolintineanu 5. 3852

Második emeleti, háromszobás uccai lakás, teljes komforttal, ujonnan festve, azonnalra is kiadó. Str. Eminescu 21—23, volt Földes-palota. 3844

A törvényszék mellett négyszobás modern földszinti lakás november 1-re kiadó. Str. Dumbrava Rosie 27. 3835

Kétszobás lakás kiadó. Str. Sarmisegetuza No. 12. 3837

Egyszobás. fürdőszobás. kétszoba fürdőszobás és emeletes raktárhelyiség kiadó. Str. Moise Nicoară 9—11. 3668

Négyszobás, balkonos, összkomfortos lakás azonnal kiadó. Bul. Elisabeta 37. 3502

VÉTEL - ELADÁS

Kézi téglaprés, excenteres. Wörner-gyártmány, eddig használatlan, elköltözés miatt olcsón eladó. Cim a kiadóban. 3901

Irógép kitünő állapotban, olcsón eladó. Furnirraktár. Str. Eminescu 40. 3914

Fürdőkád, kifogástalan állapotban, olcsón eladó. Cim a kiadóban. 3916

150 drb. almafa eladó

legjobb fajtáju és minőségü termést hozza szeptemberben és októberben

Cim: **FLOARE MOȚ**

Răpsig, jud. Arad. 8743

Használt, régi butorok eladók. Veszek használt cserépkályhát. Cim a kiadóhivatalban. 3910

Eladó 20 kgr. ólom-minium, Lei 60 kilogrammonként, Redesiu, Str. Teiul Doamnei 6. 3907

Valódi Purgly-dinnyét

és friss jó gyümölcsöt

Wagnernénál

vehet. Minorita templommal szemben

Gyermeksportkocsi olcsón eladó. Strada T. Serb 15

Rendkivül olcsón eladók nőiruhák, fekete kabát, butorok, háztartási cikkek. Cim a kiadóban.

Bruck, Nasch, vagy

Chevrolet kocsit

kitünő állapotban, ha maximum 20 ezer kilométert futott, **megvételre keresek.** Cimeket: „kifogástalan" jeligére a kiadóhivatalba kérek. 3896

INGATLAN

BRASSÓI NAGYÁLLOMÁS közelében, a szerdai piactól egy pár méter távolságra, 400 négyzetméteres telkemet uj félemeletes házzal együtt amely áll: 2 szoba, konyha, előszoba, fürdőszoba, félemeleten 2 szoba, konyha, fürdőszoba. A szobák nagysága 28—30 négyzetméter. — Villanyvilágitás, vizvezetékkel és az udvarban gyümölcsfákkal. Elcserélném ehhez hasonló házzal. Bruttó jövedelem 52,000 lei. Cim a kiadóban. 3899

Strada Balasa- és Dorobanţilor-ucca közelében **3 szobás, fürdő- és előszobás lakásu ház** városi vizvezetés, melléképületekke, pincével, előnyös árban 300 ezer leiért **eladó.** Megbizott: **HATSCHEK** Bul. Carol 46. — Telefon 2695.

KÜLÖNFÉLÉK

„Rentábilis" jeligéjü hirdetés feladója jelentkezzen az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Forditásokat minden kulturnyelvben vállalunk. Irodánk nyitva délelőtt 9—10 délután 3—6 között Telefon 12—09. „INFORMATOR", Str. Sincai 11. 3850

Pékséget keresek bérbe, vidéken. Cim a kiadóban. 3909

Irógépek, National-kasszák javitását jutányosan vállaljuk Erika irógépszaküzlet. Str. Alexandri 5., tel. 13—93 3560

Zongora, Stingl gyártmány, olcsón eladó. Tempo, Fischer Eliz-palota. — Zálogcéduláját olcsón hosszabbitjuk, előleget nyujtunk.

Haas I.

Ingatlanforgalmi iroda.

Bul. Dragalina 9.

Ingatlanok, házak, telkek, földek szöllők közvetitése minden árfokozatban, jutányos közvetitési dij mellett. 3053

HATSCHEK

Ingatlanforgalmi iroda. Arad. Bul. Carol 46. (lakás ugyanott), telefon 16—95., előnyös ajánlatai (Árak ezrekben!)

4,500: Piactéri átjáróház. 6 üzlet 13 lakás jó jöv. — **3.500:** Corsohoz közel 9 lakásos sarokház modern összkomfort erkélyek, jó jöv. — **2,500:** belv. bérházcomplexum. ⅓ részben uj. 640-öl telek, jó jöv. — **2,000:** Corso mellett 4 üzlet, 6 középnagy lakás parkett, fürdősz., jó jöv. — **1,850:** központban emeletes sarokház, 8 középnagy, parkettás, fürdősz. lakás nagy kert — **1,700:** ugyanott renovált üzletes sarokház, jó jöv. — **1,400:** 4 fürdősz., középnagy 4 kis lakás, jó jöv. — **1,100:** Avr. Iancu-térnél, mind uccai szobák, fürdőszobák, nagy pince, 10% jöv. — **960:** szinházhoz közel emeletes sarokház, 3 sz., elő, fürdősz., parkettás lakások, beépithető front — **920:** Állomásnál főuton, átjáróház, 6x2, 8x1 szobás lakás, jó jöv. — **800:** Semináriumnál sarokbérház 2 üzlet, 1 nagy, 10 kis lakás, összközmüvek, 92 ezer jöv. — **680:** sarokház 3 sz., fürdősz., parkett, 2x2 sz., 8x1 sz. lakások. — **670:** tüzoltóságnál uj családi ház, nagy kerttel, **650:** városházához közel 4 és 2 szobás, fürdőszobás lakások, kert. — **625:** Central mozinál, főuton, 3 sz., fürdőszobás, 2x2 sz. telj. lakás, kert. — **600:** kath. gimnáziumnál, teleрészben uj, 2x3 sz., elő, fürdőszobás, parkett kert, kedv. fiz.felt. — **580:** belváros mellett 2x2, 6x1 sz., telj. lakás, jó jöv. — **520:** belvárosi sarokház üzlet, uj 3 sz. fürdősz. két kis lakás, jó jöv. — **440:** Catedralei térnél üzletes sarokház, 5 kis lakás, közmüvek, 10% jöv. — **400:** Ortutav-palotánál 5 lakásos, közmüves nagy jöv. telekárban — **370:** Gloria-nál 2 sz., fürdősz., külön 2 szoba telj. lakások. — **340:** külvárosi uj kertes villa, pince, parkett, esslingeni redönyök. — **300:** belváros mellett 3 sz., fürdősz., családi ház, külön kis lakás, pince, összközmüvek esslingeni rollók, kert. — **280:** u. o. alápincézett 2x2 sz., kertes. — **250 ezer:** Dorobanti-u.-nál 3 lakás. 400-öl gyümölcsös — **230 ezer:** Dir. CFR-nél 1x2 2x1 sz. kertes, közmüves. — **200 ezer:** belvárosi kis ház, 6 kis szoba, összközmüvek, pince. — **140 ezer:** gyermekkórháznál. 1x2 1x1 sz., kertes. — **Földek, szöllők, telkek.**

Olcsó bevásárlási alkalom a TEMPO bizományi üzletben

Fischer Eliz palota.

Mahagóni ebédlő 7500 modern hálók 8500 leitől, iróasztalok 1200, porszivó 2500. zöld vaságy éjjeliszekrénnyel lei 1400, zongoraszék nádülés-sel 160, állótükör 1400 ágy sodronybetéttel 500, festett ágy és szekrény 800, előszobafal 800. rézágy és sodrony és matrac 4300, fehér porcellán mosdókészlet vasállvánnyal 650 iskolai gyermekpad 600, sport-gyermekkocsi 2200, 4 drb kárpitozott szék 580, állófogas 900 lei.

Zálogkölcsönöket közvetitünk a temesvári zálogházba, elintézésig előleget adunk. Zálogcéduláját megvásároljuk.

Legujabb jelentéseink:

Az angolok Szomáliában folytatják visszavonulásukat

Kairó. Az angol vezérkar hivatalos jelentése: Az ellenség Szomáliban megujitotta támadásait, előtörő csapatait páncélos és légi erők is támogatták. Az angolok visszavonulásuk során lépésről-lépésre sulyos veszteségeket okoztak az ellenségnek. Az angol csapatok Berberea felé vonulnak vissza. Más frontról nincs jelenteni való.

Róma jelenti:

Berbera második Dünkirchen lesz

Rómából jelentik: Illetékes olasz forrásból a következőket közlik: Az utolsó jelentések arról számolnak be, hogy az angolok menekülnek a Berbera kikötőjében álló hajókhoz. Az utolsó angol védelmi volnal, melyen már alig-alig tartják magukat, 20—25 kilométerre van Berbera kikötőjétől és

Berbera ma olyan állapotban van, mint Dünkirchen volt: amely vária, hogy az expedíciós angol hadsereg ezen keresztül menekülhessen, ha módja van és lesz reá.

Az angoloknál rhodéziai és indiai csapatok küzdenek, mig az olaszoknál fehéreket és benszülötteket vetettek harcba. A küzdelem igen véres és elszánt volt és az angolok visszavonulási lehetőségé azért nehéz, mert Berbera keleti oldala igen homokos és itt nem juthatnak előre a kikötőhöz, ha pedig a másik oldalon nem sietnek eléggé, akkor könnyen elvághatják őket a visszavonulás lehetőségétől.

Egész Anglia területére kiterjesztették a szigoritott biztonsági intézkedéseket

London. A közbiztonsági miniszterium hivatalosan jelenti: Eddig csak a kikötők peremén, valamint egyes városokban, beleértve Londont is, bizonyos védelmi intézkedéseket léptettek életbe. Most a közbiztonsági miniszterium kimondotta, hogy az egész ország területére és Skóciára is teljes érvénnyel életbelép az elővigyázatossági-védelmi intézkedések rendszere. Ennek alapján minden kerület védelmi biztosokat kap, akik saját hatáskörükben a meglevő és jelenleg érvényes intézkedéseken kivül helyi viszonylatban szükséges rendszabályokat is életbeléptethetnek. Igy tehát ezzel az intézkedéssel — füzik hozzá az angliai megfigyelők — egész Anglia ostromállapotba került és egy ostromlott vár képét vette fel.

Pontos rendszabályokat közölt az angol kormány a lakossággal arra az esetre, ha London német megszállás alá kerülne

Tokióból jelentik: A Domei-ügynökség hivatalos jelentése szerint Sigemitu londoni japán nagykövet táviratilag közölte a japán kormánnyal, hogy az angol kormány szabályos és pontos rendszabályokat közölt London lakosságával arra az esetre, ha az angol főváros német csapatok megszállása alá kerülne.

Az olasz tengeralattjárók a gibraltári zárlat ellenére kijutnak az Atlanti Óceánra

Rómából jelentik: A „Popolo d'Italia" hosszabb cikkben méltatja azt a tényt, hogy egy olasz tengeralattjáró az Atlanti-óceánban elsülyesztett egy 9000 tonnás angol gőzöst. Ezzel a haditénnyel kapcsolatban az olasz lap megjegyzi, hogy minden kommentár felesleges most már annak megállapitásához, hogy Gibraltár fontossága teljesen megszünt, mert ennek az angol erőditménynek ellenére az olasz tengeralattjárók akadálytalanul kijutnak a Földközi-tengerről az Atlanti-óceánba és tényleges segitséget nyujthatnak ahhoz a hatalmas ostromzárhoz, amellyel Németország végérvénnyesen meg akarja törni Anglia ellenállását.

Óriási árviz pusztit Kinában

Pekingből jelentik: Az óriási esőzések következtében hatalmas áradások keletkeztek. A Hoangho folyó Kaifongnál áttörte gátját és hatalmas területeket öntött el. Egész falvak kerültek viz alá, többszázezer ember maradt hajléktalan. A katasztrófa kiterjedésétől félnek, mert az esőzések tovább tartanak. A kár felmérhetetlen, egyelőre azonban még az emberáldozatok számát sem lehet pontosan megállapitani, ami minden eddigi hasonló tragédia áldozatainak számát felülmulja.

A magyar földmivelésügyi miniszter látogatása Berlinben

Berlin. (Rador.) Teleki Mihály gróf, Magyarország földmivelésügyi minisztere kiséretének társaságában hivatalos látogatásra a német fővárosba érkezett.

Teleki Mihály gróf magyar földmüvelésügyi minisztert, valamint kiséretét diszes keretek között fogadták a német főváros pályaudvarán. Az ünnepélyes fogadtatás után a magyar államférfi kiséretével az Adlon-szállodában lévő lakosztályára hajtatott. Hétfő délelőtt fél 12 órakor látogatást tett Darre német földmivelésügyi miniszternél, majd 12 órakor Ribbentropp birodalmi külügyminiszternél jelent meg. Teleki Mihály gróf kedd délelőtt a német földmivelésügyi miniszter társaságában három napos tanulmányi kirándulást tesz, majd pénteken tér ismét vissza Berlinbe, ahonnan szombaton utazik Budapestre.

Egyetlen nap alatt 51 ellenséges repülőgépet lőtt le Huth német repülőalezredes

Berlinből jelentik: Huth alezredes, aki a világhirüvé vált Horst Wessel-féle repülőrajt vezeti, már a világháboruban a legkiválóbb repülők egyike volt, aki féllábát elvesztette és most mülábbal jár. A világháborus érdemekért elnyerte a Hohenzollern érdemrend nagykeresztjét, ami megközeliti a legnagyobb német kitüntetést, a Pour le Mérite-tet. Tegnap a kitünő német repülő 51 ellenséges repülőgépet lőtt le.

Idegen repülőgépek jelentek meg Svájc felett

Bern. (Rador.) A Havas távirati ügynökség jelenti: Augusztus 17-ről 18-ra virradó éjszaka bombákat dobtak Diessenhoffen—Schlatt közötti vasutvonalra. A vasutvonal megrongálódott. Augusztus 18-ról 19-re virradó éjszaka idegen repülőgépek ismét behatoltak Svájc fölé, aminek következtében a svájci légelhárító ütegek tüzet nyitottak a repülőgépekre.

Bern. A svájci vezérkar hivatalosan jelenti, hogy angol gépek megsértették a svájci légiteret és augusztus 18-ról 19-re virradó éjjel kétizben is bombákat dobtak le Diessenhoffen—Schlatt közötti vasutvonalra. A sineket nem sértették meg, igy a vasuti forgalomban nem történt zavar, a telefon- és távirózvezetéket annyira megrongálták, hogy ezek forgalma szünetel.

LAPZARTA:

(Rador- elentések)

LONDON. Az angol sajtó, közöttük a Times, nagy megelégedéssel fogadja az USA és Kanada közötti tárgyalásokat és megállapitja, hogy ezek a tárgyalások kiterjednek majd a többi amerikai államokra is.

*

GENF. A párisi egyetem ma megnyilt, bár az orvoskaron állandóan tartottak az előadások és itt a vizsgák és szigorlatok október elsején megkezdődnek. A párisi nagyopera augusztus 28-án megnyilik „Faust elkárhozása" cimü Berlioz operával. A balett és zenekar tagjai megkezdtek próbáikat. A zenészek 75 százaléka visszatért Párisba.

*

BERLIN. A német sajtó köztük a Münchener Nachrichten éles hangon ir a svájci lapokról, amelyek nem tiltakoznak eléggé erélyes formában az angol repülők állandó határsértései miatt és kihangsulyozza, hogy amennyiben Svájc ezt az állandó támadást szó nélkül türi, a hadviselő államok részéről könnyen sulyos következményekkel találhatja magát szemben.

*

HELSINKI. A Martin Latonde nevü finn hajót amely Amerikából Petsamo felé haladt, az angolok lefoglalták és egy skót kikötőbe vitték. A hajó kizárólag Finnország számára szállitott árukat.

*

BUCURESTI. Ma kinevezték azt a kormánybizottságot, mely 1941. májusában a Bécsben megrendezendő délkeleteurópai kiállitáson Romániát képviseli illetve az ottani munkálatokat vezeti. A bizottság elnöke a propagandaügyi miniszter, alelnöke a minisztérium államtitkára, tagjai: szinházügy: Ion Marin Sadoveanu. Zene: George Georgescu. Irodalom Nicolae Herescu. Népmüvészet: Alexandru Ramniceanu és Tigara Samurcas, Turisztika: Adrian Corbu. Film: Mihai Puscariu.

*

RÓMA. Hivatalos kimutatás szerint júliusban Olaszországban 16.652 házasságkötés 81.801 születés és 48.342 haláleset volt. A születések 33.459-el lépték tul a halálozások számát. Július végén Olaszország össz akossága 44 millió 833 ezer lakost tett ki.

*

Bern. (Rador.) A DNB jelenti: A Havas távirati iroda értesülése szerint egyes kinai alakulatok megkisérelték az indokinai határ átlépését. Ezeket az alakulatokat visszautasitották és az indokinai hatóságok erélyes tiltakozást jelentettek be Csang-Kaj-Sek kormányánál.

Nyomatott Aradon az ARADI NYOMDAVÁLLALAT rotációs-gépén